

1086**UMOWA EUROPEJSKA**

dotycząca pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe (AETR),

sporządzona w Genewie dnia 1 lipca 1970 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 1 lipca 1970 r. została sporządzona w Genewie Umowa europejska dotycząca pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe (AETR). Do umowy wprowadzono zmianę nr 1, która weszła w życie dnia 3 sierpnia 1983 r.

Po zaznajomieniu się z powyższą umową i zmianą nr 1, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- umowa i zmiana nr 1 zostały uznane za słuszne zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nich zawartych,

- są przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone, przy czym Rzeczpospolita Polska nie podtrzymuje zastrzeżenia co do niestosowania artykułu 20 ustęp 2 i 3 powyższej umowy, złożonego przy jej podpisywaniu,

- będą niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 15 maja 1992 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

L.S.

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*

1087**OŚWIADCZENIE RZĄDOWE**

z dnia 30 sierpnia 1999 r.

w sprawie ratyfikacji przez Rzeczpospolitą Polską Umowy europejskiej dotyczącej pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe (AETR), sporządzonej w Genewie dnia 1 lipca 1970 r., oraz ogłoszenia jednolitego tekstu tej umowy.

Podaje się niniejszym do wiadomości, że zgodnie z postanowieniem artykułu 14 ustęp 3¹ Umowy europejskiej dotyczącej pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe (AETR), sporządzonej w Genewie dnia 1 lipca 1970 r., został złożony dnia 14 lipca 1992 r. Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych jako depozytariuszowi powyższej umowy dokument ratyfikacyjny Rzeczypospolitej Polskiej do wspomnianej umowy.

Zgodnie z postanowieniem artykułu 14 ustęp 5 powyższej umowy weszła ona w życie w stosunku do Polski dnia 10 stycznia 1993 r.

Jednocześnie podaje się do wiadomości, co następuje:

1. Zgodnie z artykułem 14 ustęp 4 wskazanej wyżej umowy weszła ona w życie dnia 5 stycznia 1976 r.

2. W oparciu o postanowienia i w trybie artykułu 21 powyższej umowy przyjęto zmiany, które weszły w życie w następujących terminach:

- zmiana nr 1 — dnia 3 sierpnia 1983 r.,
- zmiana nr 2 — dnia 24 kwietnia 1992 r.,
- zmiana nr 3 — dnia 28 lutego 1995 r.

3. Jednolity tekst wskazanej wyżej umowy, uwzględniający nowelizacje wprowadzone powyższy-

mi zmianami, ogłasza się w załączniku do niniejszego oświadczenia rządowego.

4. Zgodnie z artykułem 14 ustęp 4 i 5 powyższej umowy następujące państwa stały się jej stronami, składając dokumenty ratyfikacyjne lub przystąpienia bądź oświadczenia o sukcesji w niżej podanych datach:

Andora	dnia 13 lutego 1997 r.
Austria	dnia 11 czerwca 1975 r.
Azerbejdżan	dnia 16 sierpnia 1996 r.
Belgia	dnia 30 grudnia 1977 r.
Białoruś	dnia 5 kwietnia 1993 r.
Bośnia i Hercegowina	dnia 12 stycznia 1994 r.
Bułgaria	dnia 12 maja 1995 r.
Chorwacja	dnia 3 sierpnia 1992 r.
Republika Czeska	dnia 2 czerwca 1993 r.
Dania	dnia 30 grudnia 1977 r.
Estonia	dnia 3 maja 1993 r.
Finlandia	dnia 16 lutego 1999 r.
Francja	dnia 9 stycznia 1978 r.
Grecja	dnia 11 stycznia 1974 r.
Hiszpania	dnia 3 stycznia 1973 r.
Irlandia	dnia 28 sierpnia 1979 r.
Jugostawia	dnia 17 grudnia 1974 r.
Kazachstan	dnia 17 lipca 1995 r.
Liechtenstein	dnia 6 listopada 1996 r.
Litwa	dnia 3 czerwca 1998 r.

¹ Według numeracji tekstu jednolitego. Również następne powoływanie się na postanowienia tej umowy podawane jest według numeracji tekstu jednolitego.

Luksemburg	dnia 30 grudnia 1977 r.
Łotwa	dnia 14 stycznia 1994 r.
Mołdowa	dnia 26 maja 1993 r.
Niderlandy	dnia 30 grudnia 1977 r.
Niemcy	dnia 9 lipca 1975 r.
Norwegia	dnia 28 października 1971 r.
Portugalia	dnia 20 września 1973 r.
Federacja Rosyjska	dnia 31 lipca 1978 r.
Rumunia	dnia 8 grudnia 1994 r.
Słowacja	dnia 28 maja 1993 r.
Słowenia	dnia 6 sierpnia 1993 r.
Szwecja	dnia 24 sierpnia 1973 r.
Turkmenistan	dnia 18 września 1996 r.
Uzbekistan	dnia 22 października 1998 r.
Włochy	dnia 28 grudnia 1978 r.
Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej	dnia 4 stycznia 1978 r.

5. Podczas składania dokumentów ratyfikacyjnych lub przystąpienia, jak również oświadczeń o sukcesji, wskazane niżej państwa złożyły następujące deklaracje i zastrzeżenia:

BELGIA

Działania z zakresu transportu pomiędzy państwami członkami Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej powinny być rozpatrywane jako czynności z zakresu transportu krajowego w znaczeniu umowy AETR w takim zakresie, w którym operacje z tym związane nie przechodzą tranzytem przez terytorium państwa trzeciego, które jest stroną w odniesieniu do umowy AETR.

REPUBLIKA CZESKA

Zastrzeżenie:

Przystępując do umowy Socjalistyczna Republika Czechosłowacji oświadcza, zgodnie z artykułem 19 umowy, że nie uważa się za związaną postanowieniami artykułu 18 ustęp 2 i 3 niniejszej umowy.

Deklaracja:

Rząd Czechosłowacji uważa, że artykuł 17 niniejszej umowy pozostaje w sprzeczności z zasadą ogólnie uznanych praw narodów do samookreślenia.

Uwaga: Czechosłowacja przystąpiła do umowy w dniu 5 grudnia 1975 r. wraz z zastrzeżeniem i oświadczeniem. Odnosnie do tekstu zastrzeżenia i deklaracji — patrz również uwaga 11 do rozdziału 1.2. wydawnictwa Sekretariatu ONZ „Wielostronne traktaty, których depozytariuszem jest Sekretarz Generalny Narodów Zjednoczonych” (ST/LEG/SER.E/15).

DANIA

(identyczna deklaracja jak złożona przez Belgię)

FINLANDIA

(identyczna deklaracja jak złożona przez Belgię)

FRANCJA

(identyczna deklaracja jak złożona przez Belgię)

HISZPANIA

- (a) Rząd Hiszpanii korzysta z pierwszych dwóch opcji przewidzianych w artykule 5 ustęp 1 (b) niniejszej umowy, zgodnie z którymi osoby, posiadające mniej niż 21 lat, mogą mieć zakaz kierowania pojazdami o dopuszczalnym maksymalnym ciężarze przekraczającym 7,5 ton.
- (b) Rząd Hiszpanii składa zastrzeżenia przewidziane dla art. 19 ust. 1 niniejszej umowy i zgodnie z tym nie czuje się związany przez artykuł 18 ustęp 2 i 3 niniejszej umowy.
- (c) Rząd Hiszpanii wybiera wariant (a) procedur ustalonych w ustępie 6 załącznika zatytułowanego „indywidualny zeszyt kontrolny”.

IRLANDIA

(oświadczenie identyczne jak złożone przez Belgię)

LUKSEMBURG

(taka sama deklaracja jak złożona przez Belgię)

NIDERLANDY

Oświadczenie złożone przy podpisywaniu:

Rząd Królestwa Niderlandów ratyfikuje niniejszą umowę jedynie wówczas, gdy prawodawstwo Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej będzie zgodne z jej przepisami.

Przy ratyfikacji:

(deklaracja identyczna jak złożona przez Belgię)

NIEMCY

(taka sama deklaracja jak przedstawiona pod pozycją „Belgia”)

POLSKA

Zastrzeżenie złożone przy podpisywaniu:

„Polska Rzeczpospolita Ludowa uważa, że niniejsza umowa powinna być otwarta i umożliwiać udział wszystkim państwom europejskim bez jakiegokolwiek dyskryminacji”.

Oświadczenie złożone w dokumencie ratyfikacyjnym:

„Rzeczpospolita Polska nie podtrzymuje zastrzeżenia co do niestosowania artykułu 18 ustęp 2 i 3 (poprzednio: artykuł 20 ustęp 2 i 3) powyższej umowy, złożonego przy jej podpisywaniu”.

FEDERACJA ROSYJSKA

Zastrzeżenie w odniesieniu do przepisów artykułu 18 ustęp 2 i 3:

Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich nie czuje się związany zasadami wyrażonymi w artykule 18 ustęp 2 i 3 Umowy europejskiej dotyczącej pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe (AETR) i stwierdza, że celem przedłożenia do

arbitrażu jakiegokolwiek rozbieżności między Umawiającymi się Stronami dotyczących interpretacji lub stosowania Umowy europejskiej (AETR) zgoda wszystkich stron, których rozbieżność dotyczy, powinna być wymagana w każdym poszczególnym wypadku, natomiast arbitrami powinny być wyłącznie osoby wyznaczone przez ogólną ugodę stron, których rozbieżność dotyczy.

Deklaracja w odniesieniu do artykułu 17:

Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich uważa za niezbędne oświadczyć, że przepisy z artykułu 17 Umowy europejskiej dotyczącej pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe (AETR), odnośnie do zwiększenia liczebności państw, których Umowa europejska (AETR) dotyczy, o terytoria powiązań międzynarodowych, za które są one odpowiedzialne, są sprzeczne z deklaracją Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych odnośnie do zagwarantowania niepodległości krajom kolonialnym i ludności (rezolucja Zgromadzenia Ogólnego 1514 (XV) z dnia 14 grudnia 1960 r., proklamująca konieczność bezwarunkowego i jak najszybszego zniesienia kolonializmu i wszystkich jego form oraz przejawów).

SŁOWACJA

(zastrzeżenie i deklaracja identyczne jak Republiki Czeskiej)

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ²

(taka sama deklaracja jak złożona przez Belgię)

Uwagi:

(1). Nowelizacje do artykułów 3, 6, 10, 11, 12 i 14 niniejszej umowy, proponowane przez rząd Wielkiej Brytanii, były rozesłane okólnikiem przez Sekretarza

² Notyfikacją z dnia 25 marca 1971 r., złożoną na podstawie art. 17 ust. 1, rząd Wielkiej Brytanii poinformował Sekretarza Generalnego NZ, że umową niniejszą będzie objęta również wyspa Man.

Generalnego w dniu 2 lutego 1982 r. (wraz z korektą z dnia 2 czerwca 1982 r.)

W tym względzie powiadomienia, dokonane zgodnie z artykułem 21 (2) (b) niniejszej umowy, były odebrane przez Królestwo Niderlandów w dniu 28 lipca 1982 r. i przez rząd czechosłowacki w dniu 30 lipca 1982 r.

W notyfikacji otrzymanej w dniu 28 stycznia 1983 r. rząd Królestwa Niderlandów powiadomił Sekretarza Generalnego zgodnie z przepisami artykułu 21 o akceptacji ww. nowelizacji. Nie poczyniono żadnych zastrzeżeń ze strony rządu czechosłowackiego odnośnie do wygaśnięcia okresu dziewięciomiesięcznego następującego po zakończeniu sześciu miesięcy od daty powiadomienia depozytariusza przez przedstawienie proponowanych notyfikacji (w dniu 2 lutego 1982 r.); nowelizacje są uważane za zaakceptowane zgodnie z przepisami artykułu 21 (6) i weszły w życie w dniu 3 sierpnia 1983 r., tzn. pod koniec dalszego okresu trzech miesięcy.

Inne proponowane nowelizacje miały następującą postać:

Propozycja	Data opublikowania	Data wejścia w życie
Norwegia	24 czerwca 1991 r.	24 kwietnia 1992 r.
Norwegia*	30 sierpnia 1993 r.	28 lutego 1995 r.

* W tym względzie powiadomienie przeprowadzone zgodnie z przepisami artykułu 21 (2) (b) niniejszej umowy było odebrane przez rząd Królestwa Niderlandów w dniu 28 lutego 1994 r. W konsekwencji w powiadomieniu odebranym dnia 29 listopada 1994 r. rząd Królestwa Niderlandów powiadamia Sekretarza Generalnego zgodnie z przepisami artykułu 21 o swojej akceptacji proponowanych przez Norwegię nowelizacji.

(2). Protokół podpisania (załącznik do niniejszej umowy) podpisany został w dniu 31 marca 1971 r. w imieniu Austrii.

6. Informacje o państwach, które w terminie późniejszym staną się stronami powyższej umowy, można uzyskać w Departamencie Traktatowym Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Minister Spraw Zagranicznych: *B. Geremek*

Załącznik do oświadczenia rządowego z dnia 30 sierpnia 1999 r. (poz. 1087)

Przekład

UMOWA EUROPEJSKA

dotycząca pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe (AETR)

Umawiające się Strony,

pragnąc popierać rozwój i usprawnienie międzynarodowych przewozów drogowych pasażerów i ładunków,

EUROPEAN AGREEMENT

concerning the work of crews of vehicles engaged in international road transport (AETR)

The Contracting Parties,

being desirous of promoting the development and improvement of the international transport of passengers and goods by road,

przekonane o potrzebie zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, uregulowania niektórych przepisów dotyczących warunków zatrudnienia w międzynarodowym transporcie drogowym zgodnie z zasadami Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz wspólnego ustalenia niektórych środków dla zapewnienia przestrzegania takiego uregulowania,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Określenia

W rozumieniu niniejszej umowy określenie:

- (a) „pojazd” oznacza każdy pojazd samochodowy lub przyczepę; określenie to obejmuje zespół pojazdów;
- (b) „pojazd samochodowy” oznacza każdy pojazd drogowy napędzany umieszczonym w nim silnikiem, zasilanym z własnego źródła energii, który służy normalnie do przewozu osób lub ładunków; określenie to nie obejmuje ciągników rolniczych;
- (c) „przyczepa” oznacza każdy pojazd przeznaczony do ciągnięcia przez pojazd samochodowy; określenie to obejmuje naczepę;
- (d) „naczepa” oznacza każdą przyczepę przeznaczoną do sprzęgania z pojazdem samochodowym w taki sposób, że część naczepy spoczywa na pojeździe samochodowym i że znaczna część masy naczepy i jej ładunku obciąża pojazd samochodowy;
- (e) „zespół pojazdów” oznacza sprzężone ze sobą pojazdy, poruszające się po drodze jako całość;
- (f) „dopuszczalna masa całkowita” oznacza całkowitą masę pojazdu wraz z ładunkiem, ustaloną jako dopuszczalną przez właściwy organ kraju rejestracji pojazdu;
- (g) „przewóz drogowy” oznacza każde przemieszczenie pojazdu w stanie próżnym lub ładownym po drogach otwartych do użytku publicznego, przeznaczonego do przewozu pasażerów lub towarów;
- (h) „międzynarodowy przewóz drogowy” oznacza przewóz drogowy, w czasie którego następuje przekroczenie przynajmniej jednej granicy;
- (i) „usługi regularne” oznacza usługi polegające na przewozie osób z określoną częstotliwością i po określonych trasach, z możliwością wsiadania i wysiadania na ustalonych z góry przystankach.

Przepisy regulujące te usługi lub zastępujące je dokumenty, zatwierdzone przez właściwe organy Umawiających się Stron i opublikowane przez przewoźnika przed ich zastosowaniem, określają warunki przewozu, mianowicie częstotliwość, rozkłady jazdy, taryfy i obowiązek przewozu w takim zakresie, w jakim te warunki nie są ujęte w żadnych przepisach prawnych lub porządkowych.

Za usługi regularne uznaje się również te usługi, które zapewniają przewóz określonych kategorii

convinced of the need to increase the safety of road traffic, to make regulations governing certain conditions of employment in international road transport in accordance with the principles of the International Labour Organisation, and jointly to adopt certain measures to ensure the observance of those regulations,

have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Agreement:

- (a) „vehicle” means any motor vehicle or trailer; this term includes any combination of vehicles;
- (b) „motor vehicle” means any self-propelled road vehicle which is normally used for carrying persons or goods by road or for drawing, on the road, vehicles used for the carriage of persons or goods; this term does not include agricultural tractors;
- (c) „trailer” means any vehicle designed to be drawn by a motor vehicle and includes semi-trailers;
- (d) „semi-trailer” means any trailer designed to be coupled to a motor vehicle in such a way that part of it rests on the motor vehicle and that a substantial part of its weight and of the weight of its load is borne by the motor vehicle;
- (e) „combination of vehicles” means coupled vehicles which travel on the road as a unit;
- (f) „permissible maximum weight” means the maximum weight of the laden vehicle declared permissible by the competent authority of the State in which the vehicle is registered;
- (g) „carriage by road” means any journey made on roads open to the public of a vehicle, whether laden or not, used for the carriage of passengers or goods;
- (h) „international road transport” („international carriage by road”) means road transport which involves the crossing of at least one frontier;
- (i) „regular services” means services which provide for the carriage of passengers at specified intervals along specified routes, passengers being taken up and set down predetermined stopping points.

Rules governing the operations of services or documents taking the place thereof, approved by the competent authorities of Contracting Parties and published by the carrier before coming into operation, shall specify the conditions of carriage and in particular the frequency of services, timetables, faretables and the obligation to accept passengers for carriage, insofar as such conditions are not prescribed by any law or regulation.

Services by whomsoever organized, which provide for the carriage of specified categories of pas-

osób, z wyłączeniem innych podróży, w zakresie, w jakim są świadczone na warunkach określonych w pierwszym akapicie niniejszej definicji, niezależnie od tego, kto je organizuje. Usługi tej kategorii, mianowicie zapewniające przewóz pracowników do miejsca pracy oraz z miejsca pracy do ich miejsca zamieszkania lub przewóz uczniów do szkół oraz ze szkół do ich miejsca zamieszkania, będą dalej określane jako „specjalne usługi regularne”;

- (j) „kierowca” oznacza każdą osobę, otrzymującą wynagrodzenie lub nie, która kieruje pojazdem nawet w ciągu krótkiego okresu, oraz każdą osobę, która znajduje się w pojeździe, aby kierować nim w razie potrzeby;
- (k) „członek załogi” oznacza kierowcę lub każdą z niżej wymienionych osób, niezależnie od tego, czy osoba ta otrzymuje wynagrodzenie czy też nie:
  - (i) „konwojenta”, tzn. każdą osobę towarzyszącą kierowcy, która pomaga mu w niektórych manewrach, i biorącą zwykle czynny udział w operacjach transportowych, chociaż nie będąc kierowcą w rozumieniu ustępu (j) niniejszego artykułu,
  - (ii) „konduktora”, tzn. osobę towarzyszącą kierowcy pojazdu samochodowego przeznaczonego do przewozu pasażerów, odpowiedzialną w szczególności za sprzedaż i kontrolowanie biletów lub innych dokumentów upoważniających pasażerów do podróży tym pojazdem;
- (l) „tydzień” oznacza okres zawarty między godziną 00:00 w poniedziałek a godziną 24:00 w niedzielę;
- (m) „odpoczynek” oznacza każdy nieprzerwany okres obejmujący co najmniej jedną godzinę, podczas którego kierowca może swobodnie dysponować swoim czasem.

Artykuł 2

Zakres stosowania

1. Niniejszą umowę stosuje się na terytorium każdej Umawiającej się Strony do każdego międzynarodowego przewozu drogowego wykonywanego pojazdem zarejestrowanym na terytorium tej Umawiającej się Strony lub na terytorium każdej innej Umawiającej się Strony.

2. Jednakże:

- (a) jeżeli podczas międzynarodowego przewozu drogowego jeden lub więcej członków załogi nie opuszcza terytorium państwowego, na którym jest normalnie zatrudniony, Umawiająca się Strona, której podlega ten obszar, może nie stosować w stosunku do niego lub do nich postanowień niniejszej umowy;
- (b) o ile Umawiające się Strony, których terytorium jest wykorzystywane, nie uzgodnią inaczej, niniejsza umowa nie ma zastosowania do międzynarodowych przewozów drogowych, wykonywanych przez:
  1. Pojazdy przeznaczone do przewozu towarów, których dopuszczalna masa całkowita, łącznie

sengers to the exclusion of other passengers, insofar as such services are operated under the conditions specified in the first subparagraph of this definition, shall be deemed to be regular services. Such services, in particular those providing for the carriage of workers to and from their place of work or of schoolchildren to and from school, are hereinafter called „special regular services”;

- (j) „driver” means any person, whether wage-earning or not, who drives the vehicle even for a short period, or who is carried on the vehicle in order to be available for driving if necessary;
- (k) „crew member” means the driver or either of the following, whether wageearning or not:
  - (i) a driver’s mate, i.e. any person accompanying the driver in order to assist him in certain manoeuvres and habitually taking an effective part in the transport operations, though not a driver in the sense of paragraph (j) of this article,
  - (ii) a conductor, i.e. any person who accompanies the driver of a vehicle engaged in the carriage of passengers and is responsible in particular for the issue or checking of tickets or other documents entitling passengers to travel on the vehicle;
- (l) „week” means the period between 00 00 hours on Monday and 24 00 hours on Sunday;
- (m) „rest” means any uninterrupted period of at least one hour during which the driver may freely dispose of his time.

Article 2

Scope

1. This Agreement shall apply in the territory of each Contracting Party to all international road transport performed by any vehicle registered in the territory of the said Contracting Party or in the territory of any other Contracting Party.

2. Nevertheless:

- (a) if, in the course of an international road transport operation one or more crew members do not leave the national territory in which they normally exercise their occupational activities, the Contracting Party for that territory shall be free not to apply to him or them the provisions of this Agreement;
- (b) Unless the Contracting Parties whose territory is used agree otherwise, this Agreement shall not apply to the international road transport performed by:
  1. Vehicles used for the carriage of goods where the permissible maximum weight of the vehic-

- z przyczepami lub naczepami, nie przekracza 3,5 tony;
2. Pojazdy przeznaczone do przewozu pasażerów, które ze względu na typ konstrukcyjny i wyposażenie nadają się do przewozu najwyżej dziewięciu osób łącznie z kierowcą i są do tego celu przeznaczone;
  3. Pojazdy przeznaczone do przewozu pasażerów w usługach regularnych, których droga przebiegu nie przekracza 50 kilometrów;
  4. Pojazdy, których maksymalna prędkość dopuszczalna nie przekracza 30 kilometrów na godzinę;
  5. Pojazdy przeznaczone dla lub podlegające kontroli sił zbrojnych, służb obrony cywilnej, pożarniczych i sił odpowiedzialnych za utrzymanie porządku publicznego;
  6. Pojazdy przeznaczone dla usług kanalizacyjnych, ochrony przeciwpowodziowej, wodociągowych, gazowniczych i energetycznych, zarządów dróg, usług oczyszczania, telegraficznych, przewozu artykułów pocztowych, transmisji radiowej, usług telewizyjnych oraz związanych z wykrywaniem nadajników lub odbiorników radiowych lub telewizyjnych;
  7. Pojazdy używane w stanach nadzwyczajnych lub przeznaczone do zadań ratownictwa;
  8. Wyspecjalizowane pojazdy przeznaczone do zadań medycznych;
  9. Pojazdy przewożące wyposażenie cyrkowe i wesółnych miasteczek;
  10. Wyspecjalizowane pojazdy pomocy technicznej;
  11. Pojazdy przechodzące próby drogowe w celach ulepszeń technicznych, naprawczych lub utrzymania oraz pojazdy nowe bądź przebudowane, które jeszcze nie weszły do ruchu;
  12. Pojazdy używane do niehandlowych przewozów dóbr w celach prywatnych;
  13. Pojazdy używane do odbioru mleka w gospodarstwach rolnych lub odwożące do tych gospodarstw pojemniki na mleko bądź produkty mleczne przeznaczone do karmienia bydła.

Artykuł 3

Zastosowanie niektórych postanowień umowy do przewozów drogowych wykonywanych przez pojazdy zarejestrowane na terytorium państw nie będących stronami niniejszej umowy

1. Każda Umawiająca się Strona będzie stosować na swym terytorium do międzynarodowego przewozu drogowego wykonywanego jakimkolwiek pojazdem zarejestrowanym na terytorium państwa nie będącego stroną niniejszej umowy postanowienia nie mniej wymagające niż te, które określone są w artykułach 5, 6, 7, 8, 9 i 10 niniejszej umowy.

2. Każda Umawiająca się Strona, w przypadku pojazdu zarejestrowanego w państwie, które nie jest stroną niniejszej umowy, będzie mogła zamiast przyrzędu

le, including any trailer or semi-trailer, does not exceed 3,5 tonnes;

2. Vehicles used for the carriage of passengers which, by virtue of their construction and equipment are suitable for carrying not more than nine persons, including the driver, and are intended for that purpose;
3. Vehicles used for the carriage of passengers on regular services where the route covered by the service in question does not exceed 50 kilometres;
4. Vehicles with a maximum authorized speed not exceeding 30 kilometres per hour;
5. Vehicles used by or under the control of the armed services, civil defence, fire services, and forces responsible for maintaining public order;
6. Vehicles used in connection with the sewerage, flood protection, water, gas and electricity services, highway maintenance and control, refuse collection and disposal, telegraph and telephone services, carriage of postal articles, radio and television broadcasting and the detection of radio or television transmitters or receivers;
7. Vehicles used in emergencies or rescue operations;
8. Specialized vehicles used for medical purposes;
9. Vehicles transporting circus and fun-fair equipment;
10. Specialized breakdown vehicles;
11. Vehicles undergoing road tests for technical development, repair or maintenance purposes, and new or rebuilt vehicles which have not yet been put into service;
12. Vehicles used for non-commercial carriage of goods for personal use;
13. Vehicles used for milk collection from farms and the return to farms of milk containers or milk products intended for animal feed.

Article 3

Application of some provisions of the Agreement to road transport performed by vehicles registered in the territories of non-Contracting States

1. Each Contracting Party shall apply in its territory, in respect of international road transport performed by any vehicle registered in the territory of a State which is not a Contracting Party to this Agreement, provisions not less strict than those laid down in articles 5, 6, 7, 8, 9 and 10 of this Agreement.

2. It shall be open to any Contracting Party, in the case of a vehicle registered in a State which is not a Contracting Party to this Agreement, merely to requ-

kontrolnego, odpowiadającego specyfikacjom załącznika do niniejszej umowy, żądać tylko dziennych wykresówek wypełnianych ręcznie przez kierowcę.

Artykuł 4

Zasady ogólne

Każda Umawiająca się Strona może stosować wyższe wielkości minimalne i niższe maksymalne niż ustalone w artykułach 5 do 8 włącznie. Jednakże postanowienia niniejszej umowy będą miały zastosowanie do kierowców wykonujących działalność międzynarodowego transportu drogowego w pojazdach, zarejestrowanych w innym Umawiającym się lub nie Umawiającym się Państwie.

Artykuł 5

Załogi

1. Minimalny wiek kierowców wykonujących przewozy towarów ustala się, jak następuje:

- (a) dla pojazdów, łącznie, gdy taki przypadek ma miejsce, z przyczepami lub naczepami, o dopuszczalnej masie całkowitej mniejszej lub równej 7,5 t, na ukończone 18 lat;
- (b) dla innych pojazdów, na:
  - 21 ukończonych lat, lub
  - 18 ukończonych lat, pod warunkiem że zainteresowany posiada świadectwo kwalifikacji zawodowych, uznane przez jedną z Umawiających się Stron, stwierdzające ukończenie szkolenia dla kierowców towarowych przewozów drogowych. Umawiające się Strony będą się wzajemnie informować o minimalnym krajowym poziomie szkolenia obowiązującym w ich państwie i innych stosowanych warunkach, dotyczących kierowców wykonujących międzynarodowe przewozy towarów, zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy.

2. Kierowcy wykonujący przewozy pasażerów muszą mieć ukończone 21 lat.

Kierowcy wykonujący przewozy pasażerów na trasach w promieniu powyżej 50 kilometrów od miejsca normalnej bazy pojazdów muszą również spełniać jeden z następujących warunków:

- (a) mieć przepracowany co najmniej jeden rok przy przewozie towarów jako kierowca pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej ponad 3,5 t;
- (b) mieć przepracowany co najmniej jeden rok jako kierowca pojazdów przewożących pasażerów na trasach nie przekraczających promienia 50 kilometrów od miejsca normalnej bazy pojazdu lub wykonujący inne rodzaje przewozów pasażerskich nie podlegających niniejszej umowie, jeżeli właściwy organ uzna, że w ten sposób zdobył niezbędne doświadczenie;
- (c) posiadać świadectwo kwalifikacji zawodowych, uznane przez jedną z Umawiających się Stron,

ire, in lieu of a control device conforming to the specifications in the annex to this Agreement, daily record sheets, completed manually by the driver.

Article 4

General principles

Each Contracting Party may apply higher minima or lower maxima than those laid down in articles 5 to 8 inclusive. Nevertheless, the provisions of this Agreement shall remain applicable to drivers, engaged in international road transport operations on vehicles registered in another Contracting or non-Contracting State.

Article 5

Crews

1. The minimum ages for drivers engaged in the carriage of goods shall be as follows:

- (a) for vehicles, including, where appropriate, trailers or semi-trailers, having a permissible maximum weight of not more than 7,5 tonnes, 18 years;
- (b) for other vehicles:
  - 21 years, or
  - 18 years provided that the person concerned holds a certificate of professional competence recognized by one of the Contracting Parties confirming that he has completed a training course for drivers of vehicles intended for the carriage of goods by road. Contracting Parties shall inform one another of the prevailing national minimum training levels and other relevant conditions relating to drivers engaged in international carriage of goods under this Agreement.

2. Any driver engaged in the carriage of passengers shall have reached the age of 21 years.

Any driver engaged in the carriage of passengers on journeys beyond a 50 kilometre radius from the place where the vehicle is normally based must also fulfil one of the following conditions:

- (a) he must have worked for at least one year in the carriage of goods as a driver of vehicles with a permissible maximum weight exceeding 3,5 tonnes;
- (b) he must have worked for at least one year as a driver of vehicles used to provide passenger services on journeys within a 50 kilometre radius from the place where the vehicle is normally based, or other types of passenger services not subject to this Agreement provided the competent authority considers that he has by so doing acquired the necessary experience;
- (c) he must hold a certificate of professional competence recognized by one of the Contracting Parties

stwierdzające ukończone szkolenie dla kierowców pasażerskich przewozów drogowych.

confirming that he has completed a training course for drivers of vehicles intended for the carriage of passengers by road.

Artykuł 6

Article 6

Okresy prowadzenia

Driving periods

1. Całkowity okres prowadzenia pomiędzy każdymi dwoma okresami dziennego odpoczynku lub między okresem dziennego i tygodniowego odpoczynku, zwany dalej „dziennym okresem prowadzenia”, nie może przekroczyć dziewięciu godzin. Może być przedłużony dwukrotnie w każdym tygodniu do dziesięciu godzin.

1. The driving period between any two daily rest periods or between a daily rest period and a weekly rest period, hereinafter called „daily driving period”, shall not exceed nine hours. It may be extended twice in any one week to 10 hours.

Kierowca musi, po nie więcej niż sześciu dziennych okresach prowadzenia, wziąć tygodniowy okres odpoczynku, określony w artykule 8 ustęp 3.

A driver must after no more than six daily driving periods, take a weekly rest period as defined in article 8 (3).

Tygodniowy okres odpoczynku może być odroczony do końca szóstego dnia, jeśli łączny czas prowadzenia w ciągu sześciu dni nie przekracza wielkości maksymalnej, odpowiadającej sześciu dziennym okresom prowadzenia.

The weekly rest period may be postponed until the end of the sixth day if the total driving time over the six days does not exceed the maximum corresponding to six daily driving periods.

W przypadku międzynarodowego przewozu pasażerów, innego niż usługi regularne, terminy „sześciu” i „szóstego” w akapicie drugim i trzecim będą zastąpione odpowiednio przez „dwunastu” i „dwunastego”.

In the case of the international carriage of passengers, other than on regular services, the terms „six” and „sixth” in the second and third subparagraphs shall be replaced by „twelve” and „twelfth” respectively.

2. Całkowity okres prowadzenia w każdym okresie dwutygodniowym nie może przekroczyć dziewięćdziesięciu godzin.

2. The total period of driving in any one fortnight shall not exceed ninety hours.

Artykuł 7

Article 7

Przerwy

Breaks

1. Po czteroipółgodzinnym okresie prowadzenia kierowcy przysługuje co najmniej 45-minutowa przerwa, chyba że zaczyna on okres odpoczynku.

1. After four-and-a-half hours driving, the driver shall observe a break of at least forty-five minutes, unless he begins a rest period.

2. Przerwa taka może być zastąpiona przerwami trwającymi co najmniej piętnaście minut, rozłożonymi na okres prowadzenia lub bezpośrednio po tym okresie w sposób zgodny z postanowieniami ustępu 1.

2. This break may be replaced by breaks of at least fifteen minutes each distributed over the driving period or immediately after this period in such a way as to comply with the provisions of paragraph 1.

3. Podczas tych przerw kierowca nie może wykonywać innej pracy. Dla celów niniejszego artykułu, czas oczekiwania i czas nie poświęcony prowadzeniu, spędzony w pojeździe będącym w ruchu, na promie lub w pociągu nie będzie traktowany jako „inna praca”.

3. During these breaks, the driver may not carry out any other work. For the purposes of this article, the waiting time and time not devoted to driving spent in a vehicle in motion, a ferry, or a train shall not be regarded as „other work”.

4. Przerwy przestrzegane na podstawie niniejszego artykułu nie mogą być uznawane zaienne okresy odpoczynku.

4. The breaks observed under this article may not be regarded as daily rest periods.

Artykuł 8

Article 8

Czas odpoczynku

Rest periods

1. W każdym dwudziestoczerogodzinnym okresie kierowca korzysta z dziennego okresu odpoczynku wynoszącego co najmniej jedenaście kolejnych godzin, który to okres może być skrócony do minimum dziewięciu kolejnych godzin, nie częściej niż trzy razy

1. In each period of twenty-four hours, the driver shall have a daily rest period of at least eleven consecutive hours, which may be reduced to a minimum of nine consecutive hours not more than three times in any one week, on condition that an equivalent period

w każdym tygodniu, pod warunkiem że przed upływem następnego tygodnia otrzyma równoważny okres odpoczynku, stanowiący rekompensatę.

W dni, kiedy odpoczynek nie jest skrócony zgodnie z pierwszym akapitem, może być wykorzystany w dwóch lub trzech oddzielnych okresach w ciągu dwudziestu czterech godzin, z których jeden musi trwać przynajmniej osiem kolejnych godzin. W tym przypadku minimalna długość odpoczynku jest zwiększona do dwunastu godzin.

2. W każdym trzydziestogodzinnym okresie, gdy pojazd jest prowadzony co najmniej przez dwóch kierowców, każdy kierowca jest uprawniony do okresu odpoczynku trwającego nie mniej niż osiem kolejnych godzin.

3. W trakcie każdego tygodnia jeden z okresów odpoczynku, o którym mowa w ustępach 1 i 2, przedłuża się, jako odpoczynek tygodniowy, do ogólnej liczby czterdziestu pięciu kolejnych godzin. Taki okres odpoczynku może być skrócony do minimum trzydziestu sześciu kolejnych godzin, jeśli będzie on odbierany w miejscu normalnej bazy pojazdu lub w miejscu zamieszkania kierowcy, albo do minimum dwudziestu czterech kolejnych godzin, jeśli jest odbierany gdzie indziej. Każde skrócenie będzie rekompensowane równoważnym okresem odpoczynku odbieranym łącznie przed upływem trzeciego tygodnia, następującego po tygodniu, o którym mowa.

4. Tygodniowy okres odpoczynku, rozpoczynający się w jednym tygodniu i kontynuowany w następnym tygodniu, może być dołączony do któregośkolwiek z tych tygodni.

5. W przypadku przewozu pasażerów, do którego ma zastosowanie artykuł 6 ustęp 1 akapit czwarty, tygodniowy okres odpoczynku można przełożyć do tygodnia następującego po tygodniu, za który ten odpoczynek przysługuje, i można go dołączyć do tygodniowego odpoczynku za ten drugi tydzień.

6. Każdy odpoczynek, stanowiący rekompensatę za skrócenie dziennego i/lub tygodniowego okresu odpoczynku, musi być dołączony do innego odpoczynku co najmniej ośmiogodzinnego i będzie udzielony na żądanie kierowcy, w miejscu parkowania pojazdu lub w miejscu zamieszkania kierowcy.

7. Dzienny okres odpoczynku może być wykorzystany w pojeździe, jeżeli jest on wyposażony w miejsce do spania i znajduje się na postoju.

8. Niezależnie od postanowień ustępu 1, jeżeli kierowca wykonujący przewozy towarów lub pasażerów towarzyszy pojazdowi transportowanemu promem lub pociągiem, dzienny okres odpoczynku może zostać przerwany nie więcej niż jeden raz, jeżeli są spełnione następujące warunki:

- musi istnieć możliwość spędzenia tej części dziennego okresu odpoczynku, która jest wykorzystywana, na lądzie przed lub po części dziennego okresu odpoczynku odebranej na promie lub w pojeździe,

of rest be granted as compensation before the end of the following week.

On days when the rest is not reduced in accordance with the first subparagraph, it may be taken in two or three separate periods during the twenty-four hour period, one of which must be of at least eight consecutive hours. In this case the minimum length of the rest shall be increased to twelve hours.

2. During each period of thirty hours when a vehicle is manned by at least two drivers, each driver shall have a rest period of not less than eight consecutive hours.

3. In the course of each week, one of the rest periods referred to in paragraphs 1 and 2 shall be extended by way of weekly rest, to a total of forty-five consecutive hours. This rest period may be reduced to a minimum of thirty-six consecutive hours if taken at the place where the vehicle is normally based or where the driver is based, or to a minimum of twenty-four consecutive hours if taken elsewhere. Each reduction shall be compensated by an equivalent rest taken en bloc before the end of the third week following the week in question.

4. A weekly rest period which begins in one week and continues into the following week may be attached to either of these weeks.

5. In the case of the carriage of passengers to which article 6 (1), fourth subparagraph, applies, the weekly rest period may be postponed until the week following that in respect of which the rest is due and added on to that second week's weekly rest.

6. Any rest taken as compensation for the reduction of the daily and/or weekly rest periods must be attached to another rest of at least eight hours and shall be granted, at the request of the person concerned, at the vehicle's parking place or driver's base.

7. The daily rest period may be taken in a vehicle, as long as it is fitted with a bunk and is stationary.

8. Notwithstanding the provisions in paragraph 1 above where a driver engaged in the carriage of goods or passengers accompanies a vehicle which is transported by ferryboat or train, the daily rest period may be interrupted not more than once, provided the following conditions are fulfilled:

- that part of the daily rest period spent on land must be able to be taken before or after the portion of the daily rest period taken on board the ferryboat or the train,

- okres między dwiema częściami dziennego okresu odpoczynku musi być jak najkrótszy i w żadnym razie nie może przekroczyć jednej godziny przed wejściem na pokład lub zejściem z pokładu, przy czym formalności celne są włączone do operacji wejścia lub zejścia z pokładu,
- podczas dwóch części okresu odpoczynku kierowca musi mieć możliwość korzystania z łóżka lub miejsca do spania.

Przerwany w taki sposób dzienny okres odpoczynku przedłuża się o dwie godziny.

Artykuł 9 Wyjątki

Pod warunkiem że nie zagraża to bezpieczeństwu na drodze oraz w celu umożliwienia kierowcy dojazdu do odpowiedniego miejsca postoju, kierowca może odstąpić od postanowień niniejszej umowy w zakresie niezbędnym dla zapewnienia bezpieczeństwa osób, pojazdu lub jego ładunku. Kierowca musi podać rodzaj i powód odstąpienia od rejestracji w wykresówce przyrządu kontrolnego lub w swojej karcie dziennej.

Artykuł 10 Przyrząd kontrolny

1. Umawiające się Strony zarządzają instalowanie i używanie w pojazdach zarejestrowanych na ich terytorium przyrządu kontrolnego, zgodnie z następującymi wymaganiami:

- (a) Przyrząd kontrolny powinien, jeśli chodzi o konstrukcję, instalację, działanie i kontrolę, odpowiadać wymaganiom niniejszej umowy i załącznika, który stanowi integralną część tej umowy.
Uznaje się, że przyrząd kontrolny, który w zakresie konstrukcji, instalacji, działania i kontroli odpowiada Rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 3821/85 z 20 grudnia 1985 r., spełnia wymagania niniejszego artykułu.
- (b) Jeżeli normalne i właściwe użytkowanie przyrządu kontrolnego zainstalowanego w pojeździe nie jest możliwe, każdy członek załogi wpisze do swojej wykresówki^{*)}, stosując odpowiednie oznaczenie graficzne, informacje dotyczące okresów jego pracy zawodowej i okresów odpoczynku.
- (c) Jeżeli członkowie załogi nie są w stanie skorzystać z przyrządu, ponieważ są oddaleni od pojazdu, zamieszczą ręcznie na wykresówce, stosując odpowiednie oznaczenia graficzne, różne okresy odpowiadające ich czynnościom zawodowym wykonywanym w czasie znajdowania się poza pojazdem.
- (d) Członkowie załogi muszą zawsze mieć ze sobą i być w stanie przedstawić do kontroli wykresówki za bieżący tydzień i za ostatni dzień poprzedniego tygodnia, w którym prowadzili pojazd.
- (e) Członkowie załogi muszą zapewnić prawidłowe włączenie i obsługę przyrządu kontrolnego,

the period between the two portions of the daily rest period must be as short as possible and may on no account exceed one hour before embarkation or after disembarkation, customs formalities being included in the embarkation or disembarkation operations,

during both portions of the rest period the driver must be able to have access to a bunk or couchette.

The daily rest period, interrupted in this way, shall be increased by two hours.

Article 9 Exceptions

Provided that road safety is not thereby jeopardized and to enable him to reach a suitable stopping place, the driver may depart from the provisions of this Agreement to the extent necessary to ensure the safety of persons, of the vehicle or of its load. The driver shall indicate the nature of and reason for his departure from those provisions on the record sheet of the control device or in his duty roster.

Article 10 Control device

1. The Contracting Parties shall prescribe the installation and use on vehicles registered in their territory of a control device according to the following requirements:

- (a) The control device shall as regards construction, installation, use and testing, comply with the requirements of this Agreement and the annex thereto, which shall form an integral part of this Agreement.
A control device which as regards construction, installation, use and testing complies with the EEC Council Regulation No 3821.85 of 20 December 1985 shall be deemed to be in compliance with the requirements of this article.
- (b) If the normal and appropriate use of a control device installed on a vehicle is not possible, each crew member shall enter by hand, using the appropriate graphic representation, the details corresponding to his occupational activities and rest periods on his record sheet.
- (c) When, by reasons of their being away from the vehicles, the crew members are unable to make use of the device, they shall insert by hand, using the appropriate graphic representation, on their record sheet the various times corresponding to their occupational activities while they were away.
- (d) The crew members must always have available, and be able to present for inspection record sheets for the current week and for the last day of the previous week on which they drove.
- (e) The crew members must ensure that the control device be activated and handled correctly and

^{*)} Tarcza rejestrująca w postaci wykresu wskazania przyrządu kontrolnego.

a w wypadku awarii jak najszybszą jego naprawę.

2. Pracodawca wydaje kierowcom wystarczającą ilość wykresówek, mając na uwadze indywidualny charakter tych wykresówek, długość okresu pracy i obowiązek ewentualnego zastąpienia wykresówek uszkodzonych lub zabranych przez upoważnionego funkcjonariusza służb kontrolnych. Pracodawca wydaje kierowcom tylko wykresówki zgodne z zatwierdzonym typem, które mogą być używane w przyrządzie zainstalowanym w pojeździe.

3. Przedsiębiorstwa będą przechowywać wykresówki, wypełnione zgodnie z postanowieniami zawartymi w punktach (b), (c) i (d) ustępu 1 niniejszego artykułu, co najmniej przez okres 12 miesięcy od daty ostatniej rejestracji i powinny przedstawić je na żądanie funkcjonariuszy służb kontrolnych.

Artykuł 11

Nadzór ze strony przedsiębiorstwa

1. Przedsiębiorstwo powinno organizować przevozy drogowe w taki sposób, aby członkowie załogi mogli przestrzegać postanowień niniejszej umowy.

2. Przedsiębiorstwo powinno regularnie kontrolować okresy prowadzenia pojazdu, czas trwania innej pracy oraz okresy odpoczynku, posługując się wszystkimi dokumentami, będącymi w jego dyspozycji, takimi jak indywidualna książeczka kontrolna. W przypadku stwierdzenia naruszeń postanowień niniejszej umowy przedsiębiorstwo powinno bezzwłocznie je usunąć oraz podjąć kroki w celu wyeliminowania ich w przyszłości, na przykład w drodze zmiany godzin pracy oraz tras przejazdu.

3. Wynagradzanie kierowców za przebytą długość drogi i/lub ilość przewiezionych towarów, nawet w formie premii lub dodatku do wynagrodzenia, jest zabronione, chyba że wypłaty tego rodzaju nie pogorszą bezpieczeństwa na drogach.

Artykuł 12

Środki zapewniające stosowanie umowy

1. Każda Umawiająca się Strona podejmie właściwe środki, zapewniające przestrzeganie postanowień niniejszej umowy, zwłaszcza poprzez odpowiedni poziom kontroli drogowych i kontroli przeprowadzonych w siedzibie przedsiębiorstwa. Kompetentne organy administracyjne Umawiających się Stron będą się nawzajem informowały o ogólnych środkach, podjętych w tym celu.

2. Umawiające się Strony udzielają sobie nawzajem pomocy przy stosowaniu i kontroli stosowania niniejszej umowy.

3. W ramach tej wzajemnej pomocy kompetentne organy Umawiających się Stron regularnie przekazują sobie wzajemnie wszelkie dostępne informacje, dotyczące:

that, in case of malfunctioning, it be repaired as soon as possible.

2. The employer shall issue a sufficient number of record sheets to drivers, bearing in mind the fact that these sheets are personal in character, the length of the period of service and the possible obligation to replace sheets which are damaged, or have been taken by an authorized inspecting officer. The employer shall issue to drivers only sheets of an approved model suitable for use in the equipment installed in the vehicle.

3. Undertakings shall keep in good order the record sheets filled in as provided under (b), (c) and (d) of paragraph 1 of this article, for a period of not less than 12 months after the date of the last entry and shall produce them at the request of the control authorities.

Article 11

Supervision by the undertaking

1. The undertaking shall so organize road transport operations that crew members are able to comply with the provisions of this Agreement.

2. It shall make a regular check of driving periods, hours of other work and rest periods by referring, to all documents at its disposal such as the individual control books. Should it discover any breach of this Agreement it shall take prompt action to end it and to avoid its repetition, for example by changing hours of work and routes.

3. Payments to wage-earning drivers, even in the form of bonuses or wage supplements, related to distances travelled and/or the amount of goods carried shall be prohibited, unless these payments are of such a kind as not to endanger road safety.

Article 12

Measures of enforcement of the Agreement

1. Each Contracting Party shall adopt all appropriate measures to ensure observance of the provisions of this Agreement, in particular by adequate level of road checks and checks performed on the premises of undertakings. The competent administrations of the Contracting Parties shall keep one another informed of the general measures adopted for this purpose.

2. Contracting Parties shall assist each other in applying this Agreement and in checking compliance therewith.

3. Within the framework of this mutual assistance the competent authorities of the Contracting Parties shall regularly send one another all available information concerning:

- naruszeń niniejszej umowy przez cudzoziemców i wszelkich kar nałożonych za te naruszenia;
- kar nałożonych przez jedną z Umawiających się Stron na swych obywateli za takie naruszenia, popełnione na terytorium Umawiającej się Strony.

W przypadku poważnych naruszeń informacja taka powinna zawierać również dane o zastosowanych karach.

4. Jeżeli wyniki kontroli drogowej wobec kierowcy pojazdu zarejestrowanego na terytorium innej Umawiającej się Strony dają podstawę sądzić, że miały miejsce naruszenia, których podczas kontroli nie można wykryć z powodu braku niezbędnych danych, kompetentne organy zainteresowanych Umawiających się Stron udzielają sobie wzajemnie pomocy dla wyjaśnienia sytuacji. W przypadku kontroli przeprowadzonej, z tym samym rezultatem, przez właściwą Umawiającą się Stronę na terenie przedsiębiorstwa, inna zainteresowana Strona powinna zostać powiadomiona o jej wynikach.

Artykuł 13

(zdezaktualizowany)

Artykuł 14

Postanowienia końcowe

1. Niniejsza umowa będzie otwarta do podpisu do dnia 31 marca 1971 r., a po upływie tego terminu będzie otwarta do przystąpienia przez państwa będące członkami Europejskiej Komisji Gospodarczej oraz państwa dopuszczone do tej Komisji z głosem doradczym, zgodnie z ustępem 8 aktu określającego kompetencje tej Komisji.

2. Niniejsza umowa podlega ratyfikacji.

3. Dokumenty ratyfikacji lub przystąpienia powinny być złożone Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.

4. Niniejsza umowa wejdzie w życie sto osiemdziesiątego dnia po dniu złożenia ósmego dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia.

5. W stosunku do każdego państwa, które ratyfikuje lub przystąpi do niniejszej umowy po złożeniu ósmego dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia wymienionego w ustępie 4 niniejszego artykułu, umowa wejdzie w życie sto osiemdziesiątego dnia po złożeniu przez to państwo dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia.

Artykuł 15

1. Każda Umawiająca się Strona może wypowiedzieć niniejszą umowę w drodze notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych.

2. Wypowiedzenie nabiera mocy po upływie sześciu miesięcy od daty otrzymania przez Sekretarza Generalnego takiej notyfikacji.

breaches of this Agreement committed by non-residents and any penalties imposed for such breaches;

penalties imposed by a Contracting Party on its residents for such breaches committed on the territory of Contracting Party.

In case of serious breaches such information shall include the penalty imposed.

4. If the findings of a roadside check on the driver of a vehicle registered in the territory of another Contracting Party provide grounds to believe that infringements have been committed which cannot be detected during the check due to lack of necessary data, the competent authorities of the Contracting Party concerned shall assist each other to clarify the situation. In cases where, to this end, the competent Contracting Party carries out a check at the premises of the undertaking, the results of this check shall be communicated to the other Party concerned.

Article 13

(Obsolete)

Article 14

Final provisions

1. This Agreement shall be open for signature until 31 March 1971 and thereafter for accession, by States members of the Economic Commission for Europe and States admitted to the Commission in a consultative capacity under paragraph 8 of the Commission's terms of reference.

2. This Agreement shall be ratified.

3. The instruments of ratification or accession shall be deposited with the Secretary — General of the United Nations.

4. This Agreement shall enter into force on the one hundred and eightieth day after the date of deposit of the eighth instrument of ratification or accession.

5. In respect of each State which ratifies, or accedes to, this Agreement after the deposit of the eighth instrument of ratification or accession as referred to in paragraph 4 of this article, the Agreement shall enter into force one hundred and eighty days after the deposit by that State of its instrument of ratification or accession.

Article 15

1. Any Contracting Party may denounce this Agreement by notice addressed to the Secretary — General of the United Nations.

2. The denunciation shall take effect six months after the date on which the Secretary — General receives notice thereof.

Artykuł 16

Niniejsza umowa traci moc, jeżeli w jakimkolwiek okresie kolejnych dwunastu miesięcy po jej wejściu w życie liczba Umawiających się Stron będzie mniejsza niż trzy.

Artykuł 17

1. Każde państwo podczas podpisywania niniejszej umowy lub składania dokumentu ratyfikacji bądź przystąpienia albo w dowolnym czasie późniejszym może oświadczyć w drodze notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych, że obowiązywanie niniejszej umowy rozciąga na wszystkie lub niektóre terytoria, za których stosunki międzynarodowe jest ono odpowiedzialne. Niniejsza umowa będzie stosowana na terytorium lub terytoriach wymienionych w notyfikacji po upływie stu osiemdziesięciu dni od daty otrzymania notyfikacji przez Sekretarza Generalnego lub, jeżeli w tym dniu umowa nie weszła jeszcze w życie, od daty jej wejścia w życie.

2. Każde państwo, które złożyło oświadczenie zgodnie z poprzednim ustępem o stosowaniu niniejszej umowy na terytorium, za którego stosunki międzynarodowe jest ono odpowiedzialne, może wypowiedzieć tę umowę oddzielnie w stosunku do tego terytorium zgodnie z postanowieniami artykułu 15 niniejszej umowy.

Artykuł 18

1. Każdy spór między dwiema lub wieloma Umawiającymi się Stronami dotyczący interpretacji lub stosowania niniejszej umowy powinien być w miarę możliwości rozstrzygany w drodze negocjacji między nimi.

2. Każdy spór, który nie został rozstrzygnięty w drodze negocjacji, powinien być poddany arbitrażowi na żądanie którejkolwiek z Umawiających się Stron będących w sporze oraz stosownie do tego powinien być przekazany jednemu lub kilku arbitrom wybranym w drodze porozumienia między stronami będącymi w sporze. Jeżeli w ciągu trzech miesięcy od daty zażądania arbitrażu strony będące w sporze nie osiągną porozumienia co do wyboru arbitra lub arbitrów, każda z tych stron może zwrócić się do Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych o wyznaczenie jednego arbitra, któremu spór zostanie przekazany do rozstrzygnięcia.

3. Rozstrzygnięcie arbitra lub arbitrów wyznaczonych zgodnie z poprzednim ustępem jest wiążące dla Umawiających się Stron będących w sporze.

Artykuł 19

1. Każde państwo w czasie podpisywania, ratyfikacji lub przystąpienia do niniejszej umowy może oświadczyć, że nie czuje się związane postanowieniem artykułu 18 ustępy 2 i 3 niniejszej umowy. Inne Umawiające się Strony nie będą związane wymienionymi ustępami w stosunku do każdej Umawiającej się Strony, która wniosła takie zastrzeżenie.

Article 16

This Agreement shall cease to have effect if for any period of twelve consecutive months after its entry into force the number of Contracting Parties is less than three.

Article 17

1. Any State may, at the time of signing this Agreement or of depositing its instrument of ratification or accession or at any time thereafter, declare by notification addressed to the Secretary — General of the United Nation that the validity of the Agreement shall be extended to all or any of the territories for the international relations of which it is responsible. The Agreement shall apply to the territory or territories named in the notification as from the one hundred and eightieth day after receipt of the notification by the Secretary — General or, if on that day the Agreement has not yet entered into force, as from the date of its entry into force.

2. Any State which has made a declaration under the preceding paragraph making this Agreement applicable to a territory for whose international relations it is responsible may denounce the Agreement separately in respect of that territory in conformity with the provisions of article 15 hereof.

Article 18

1. Any dispute between two or more Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement shall so far as possible be settled by negotiation between them.

2. Any dispute which is not settled by negotiation shall be submitted to arbitration if any one of the Contracting Parties concerned in the dispute so requests and shall accordingly be referred to one or more arbitrators selected by agreement between the Parties in dispute. If within three months from the date of the request for arbitration the Parties in dispute are unable to agree on the selection of an arbitrator or arbitrators, any of those Parties may request the Secretary — General of the United Nations to appoint a single arbitrator to whom the dispute shall be referred for decision.

3. The decision of the arbitrator or arbitrators appointed under the preceding paragraph shall be binding on the Contracting Parties in dispute.

Article 19

1. Any State may, at the time of signing, ratifying, or acceding to, this Agreement, declare that it does not consider itself bound by article 18 paragraphs 2 and 3 hereof. The other Contracting Parties shall not be bound by the said paragraphs with respect to any Contracting Party which has entered such a reservation.

2. Jeżeli w czasie składania dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia jakiegokolwiek państwo wniesie zastrzeżenie inne niż przewidziane w ustępie 1 niniejszego artykułu, Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych przekaze to zastrzeżenie państwu, które wcześniej złożyło dokumenty ratyfikacji lub przystąpienia i nie dokonały jeszcze wypowiedzenia niniejszej umowy. Zastrzeżenie będzie uważane za przyjęte, jeżeli żadne z wymienionych państw w ciągu sześciu miesięcy po takim zawiadomieniu nie sprzeciwi się przyjęciu tego zastrzeżenia. W innym przypadku zastrzeżenie nie będzie przyjęte, a jeżeli państwo, które złożyło to zastrzeżenie, nie wycofa go, złożenie przez to państwo dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia będzie bezskuteczne. Przy stosowaniu postanowienia niniejszego ustępu sprzeciw państw, których przystąpienie lub ratyfikacja z mocy niniejszego ustępu są bezskuteczne na skutek wniesionych przez nie zastrzeżeń, będą nieważne.

3. Każda Umawiająca się Strona, której zastrzeżenie zostało przyjęte w protokole podpisania niniejszej umowy lub która wniosła zastrzeżenie stosownie do ustępu 1 niniejszego artykułu albo złożyła zastrzeżenie, które zostało przyjęte stosownie do ustępu 2 niniejszego artykułu, może w każdym czasie wycofać takie zastrzeżenie w drodze notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego.

Artykuł 20

1. Po upływie trzech lat od wejścia w życie niniejszej umowy każda Umawiająca się Strona w drodze notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych może zażądać zwołania konferencji w celu rewizji niniejszej umowy. Sekretarz Generalny notyfikuje wszystkim Umawiającym się Stronom to żądanie i zwołuje konferencję rewizyjną, jeżeli nie mniej niż jedna trzecia Umawiających się Stron wyrazi zgodę na to żądanie w ciągu czterech miesięcy od daty notyfikacji dokonanej przez Sekretarza Generalnego.

2. Jeżeli konferencja została zwołana zgodnie z postanowieniem poprzedniego ustępu, Sekretarz Generalny zawiadomi o tym wszystkie Umawiające się Strony oraz zaprosi je do składania w ciągu trzech miesięcy takich propozycji, których rozpatrzenia na konferencji one sobie życzą. Sekretarz Generalny rozsyła wszystkim Umawiającym się Stronom projekt porządku dziennego konferencji wraz z tekstem takich propozycji nie później niż na trzy miesiące przed datą zwołania konferencji.

3. Sekretarz Generalny zaprasza na każdą konferencję zwołaną zgodnie z niniejszym artykułem wszystkie państwa wymienione w artykule 14 ustęp 1 niniejszej umowy.

Artykuł 21

1. Każda Umawiająca się Strona może zaproponować jedną lub więcej zmian do niniejszej umowy. Tekst każdej zaproponowanej zmiany powinien być przekazany Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, który przekazuje go wszyst-

2. If at the time of depositing its instrument of ratification or accession a State enters a reservation other than that provided for in paragraph 1 of this article, the Secretary — General of the United Nations shall communicate the reservation to the States which have previously deposited their instruments of ratification or accession and have not since denounced this Agreement. The reservation shall be deemed to be accepted if none of the said States has, within six months after such communication, expressed its opposition to acceptance of the reservation. Otherwise the reservation shall not be admitted, and, if the State which entered the reservation does not withdraw it the deposit of that State's instrument of ratification or accession shall be without effect. For the purpose of the application of this paragraph the opposition of States whose accession or ratification is, in virtue of this paragraph without effect by reason of reservations entered by them, shall be disregarded.

3. Any Contracting Party whose reservation has been adopted in the Protocol of signature of this Agreement or who has entered a reservation pursuant to paragraph 1 of this article, or made a reservation which has been accepted pursuant to paragraph 2 of this article may at any time withdraw such reservation by a notification addressed to the Secretary — General.

Article 20

1. After this Agreement has been in force for three years any Contracting Party may, by a notification addressed to the Secretary — General of the United Nations, request that a conference be convened for the purpose of revising the Agreement. The Secretary — General shall notify all Contracting Parties of the request and shall convene a revision conference if not less than onethird of the Contracting Parties signify their assent to the request within a period of four months from the date of the notification by the Secretary — General.

2. If a conference is convened in conformity with the preceding paragraph the Secretary — General shall notify all the Contracting Parties and invite them to submit within a period of three months such proposals as they wish the conference to consider. The Secretary — General shall circulate to all Contracting Parties the provisional agenda for the conference, together with the text of such proposals, not less than three months before the date on which the conference is to meet.

3. The Secretary — General shall invite to any conference convened under this article all the States referred to in article 14 paragraph 1, of this Agreement.

Article 21

1. Any Contracting Party may propose one or more amendments to this Agreement. The text of any proposed amendment shall be communicated to the Secretary — General of the United Nations, who shall communicate it to all Contracting Parties and inform

kim Umawiającym się Stronom oraz informuje o tym wszystkie inne państwa wymienione w artykule 14 ustęp 1 niniejszej umowy.

2. W ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym zaproponowana zmiana została przekazana przez Sekretarza Generalnego, każda Umawiająca się Strona może zawiadomić Sekretarza Generalnego, że:

- (a) ma zastrzeżenia do zaproponowanej zmiany lub
- (b) chociaż zamierza przyjąć propozycję, to niezbędne warunki do przyjęcia takiej zmiany nie zostały jeszcze spełnione w jej państwie.

3. Jeżeli Umawiająca się Strona przekazuje Sekretarzowi Generalnemu zawiadomienie, które zostało przewidziane w ustępie 2 (b) niniejszego artykułu, to może ona, do czasu zawiadomienia Sekretarza Generalnego o swej zgodzie na zaproponowaną zmianę, zgłosić zastrzeżenie do zaproponowanej zmiany w ciągu dziewięciu miesięcy następujących po upływie sześciu miesięcy przewidzianych dla tego zawiadomienia.

4. Jeżeli zastrzeżenie do proponowanej zmiany zostało dokonane zgodnie z warunkami przewidzianymi w ustępach 2 i 3 niniejszego artykułu, to zmiana będzie uważana za nieprzyjętą i nie uzyska mocy obowiązującej.

5. Jeżeli żadne zastrzeżenie do zaproponowanej zmiany nie zostanie złożone zgodnie z postanowieniami ustępów 2 i 3 niniejszego artykułu, to zmiana będzie uważana za przyjętą, poczynając od niżej określonej daty:

- (a) jeżeli żadna Umawiająca się Strona nie przekazała zawiadomienia Sekretarzowi Generalnemu zgodnie z ustępem 2 (b) niniejszego artykułu: z upływem okresu sześciu miesięcy wymienionego w ustępie 2 niniejszego artykułu;
- (b) jeżeli którakolwiek Umawiająca się Strona przekazała zawiadomienie Sekretarzowi Generalnemu zgodnie z ustępem 2 (b) niniejszego artykułu: według wcześniejszej z następujących dwóch dat:
  - daty, w której wszystkie Umawiające się Strony, które przesyłały takie zawiadomienia, zawiadomiły Sekretarza Generalnego o swej zgodzie na propozycję pod warunkiem, że wszystkie te notyfikacje były dokonane przed upływem okresu sześciu miesięcy wymienionego w ustępie 2 niniejszego artykułu, to datę będzie stanowił data upływu wymienionego okresu sześciu miesięcy;
  - daty upływu okresu dziewięciu miesięcy wymienionego w ustępie 3 niniejszego artykułu.

6. Każda zmiana uważana za przyjętą wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od daty, w której została uznana za przyjętą.

7. Sekretarz Generalny zawiadamia możliwie jak najszybciej wszystkie Umawiające się Strony, czy zastrzeżenie do zaproponowanej zmiany zostało dokonane zgodnie z ustępem 2 (a) niniejszego artykułu oraz czy jedna lub więcej Umawiających się Stron przeka-

thereof all the other States referred to in article 14, paragraph 1, of this Agreement.

2. Within a period of six months from the date on which the proposed amendment is communicated by the Secretary — General, any Contracting Party may inform the Secretary — General:

- (a) that it has an objection to the amendment proposed; or
- (b) that, although it intends to accept the proposal, the conditions necessary for such acceptance are not yet fulfilled in its State.

3. If a Contracting Party sends to the Secretary — General a communication such as is provided for in paragraph 2 (b) of this article, it may, so long as it has not notified the Secretary — General of its acceptance of the proposed amendment, submit an objection to the proposed amendment within a period of nine months following the expiry of the six-month period provided for its communication.

4. If an objection to the proposed amendment is stated in accordance with the terms of paragraphs 2 and 3 this article, the amendment shall be deemed not to have been accepted and shall be of no effect.

5. If no objection to the proposed amendment has been stated under paragraphs 2 and 3 of this article, then the amendment shall be deemed to have been accepted as from the date specified below:

- (a) if no Contracting Party has sent a communication to the Secretary — General under paragraph 2 (b) of this article: on the expiry of the period of six months referred to in paragraph 2 of this article;
- (b) if any Contracting Party has sent a communication to the Secretary — General under paragraph 2 (b) of this article: on the earlier of the following two dates:
  - the date by which all the Contracting Parties which sent such communications have notified the Secretary — General of their acceptance of the proposal, subject to the proviso that, if all the acceptances were notified before the expiry of the period of six months referred to in paragraph 2 of this article, this date shall be taken to be the date of expiry of the said six-month period;
  - the date of expiry of the period of nine months referred to in paragraph 3 of this article.

6. Any amendment deemed to be accepted shall enter into force three months after the date on which it was deemed to be accepted.

7. The Secretary — General shall as soon as possible notify all Contracting Parties whether an objection to the proposed amendment has been stated under paragraph 2 (a) of this article and whether he has received from one or more Contracting Parties a commu-

zały mu zawiadomienia zgodnie z ustępem 2 (b) niniejszego artykułu. Jeżeli takie zawiadomienie zostało przekazane przez jedną lub więcej Umawiających się Stron, Sekretarz Generalny zawiadamia następnie wszystkie Umawiające się Strony, czy Umawiająca się Strona lub Strony, które przekazały takie zawiadomienie, zgłaszając sprzeciw lub przyjmując zaproponowaną zmianę.

8. Niezależnie od procedury zmian przewidzianej w ustępach od 1 do 6 niniejszego artykułu, załącznik do niniejszej umowy może być zmieniony w drodze porozumienia między właściwymi organami wszystkich Umawiających się Stron; jeżeli właściwy organ Umawiającej się Strony stwierdził, że zgodnie z ustawodawstwem krajowym jego zgoda jest uzależniona od specjalnego zezwolenia lub aprobaty organu ustawodawczego, to zgoda właściwego organu tej Umawiającej się Strony dotycząca zmiany załącznika nie będzie uważana za udzieloną, dopóki wymieniony organ nie zawiadomi Sekretarza Generalnego o tym, że niezbędne zezwolenie lub aprobaty zostały uzyskane. Umowa między właściwymi organami powinna ustalić datę wejścia w życie zmienionego załącznika oraz może przewidywać, że w okresie przejściowym stary załącznik pozostanie w mocy w całości lub w części równocześnie ze zmienionym załącznikiem.

Artykuł 22

1. Suplementy 1 i 2 do załącznika do niniejszej umowy mogą być modyfikowane za pomocą procedury określonej w niniejszym artykule.

2. Na prośbę jednej z Umawiających się Stron każda poprawka, zaproponowana do suplementów 1 i 2 do załącznika do niniejszej umowy, będzie rozpatrywana przez Główną Grupę Roboczą Transportu Drogowego Komisji Gospodarczej dla Europy.

3. Jeżeli poprawka zostanie przyjęta przez większość członków obecnych i głosujących oraz gdy ta większość stanowi również większość obecnych i głosujących Umawiających się Stron, Sekretarz Generalny powiadomi o poprawce kompetentne organy administracyjne wszystkich Umawiających się Stron, w celu jej przyjęcia.

4. Poprawka będzie przyjęta, jeżeli w terminie sześciu miesięcy od daty powiadomienia mniej niż jedna trzecia kompetentnych organów administracyjnych Umawiających się Stron przekaże Sekretarzowi Generalnemu notyfikację w sprawie sprzeciwu wobec poprawki.

5. Sekretarz Generalny poda do wiadomości wszystkim Umawiającym się Stronom przyjętą poprawkę, która wejdzie w życie trzy miesiące po dacie tej notyfikacji.

Artykuł 23

W uzupełnieniu do notyfikacji, o których mowa w artykułach 20 i 21 niniejszej umowy, Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych zawiadomi

nication under paragraph 2 (b) of this article. If he has received such a communication from one or more Contracting Parties, he shall subsequently inform all the Contracting Parties whether the Contracting Party or Parties which have made such a communication raise an objection to or accept the proposed amendment.

8. Independently of the amendment procedure laid down in paragraphs 1 to 6 of this article, the annex to this Agreement may be modified by agreement between the competent administrations of all the Contracting Parties; if the competent administration of a Contracting Party has stated that under its domestic law its agreement is contingent on special authorization for the purpose, or on the approval of a legislative body, the consent of the competent administration of the Contracting Party concerned to the modification of the annex shall not be deemed to have been given until the said competent administration has notified the Secretary — General that the necessary authorization or approval has been obtained. The agreement between the competent administrations shall appoint the date of entry into force of the modified annex, and may provide that, during a transitional period, the old annex shall remain in force, wholly or in part, concurrently with the modified annex .

Article 22

1. Appendices 1 and 2 to the annex to this Agreement may be amended by the procedure specified in this article.

2. At the request of a Contracting Party, any amendments proposed to appendices 1 and 2 to the annex to this Agreement shall be considered by the Principal Working Party on Road Transport of the Economic Commission for Europe.

3. If it is adopted by the majority of the members present and voting, and if this majority includes the majority of the Contracting Parties present and voting, the amendment shall be communicated by the Secretary — General to the competent administrations of all the Contracting Parties for acceptance.

4. The amendment shall be accepted if, within a period of six months following the date of notification, less than one-third of the competent administrations of the Contracting Parties notify the Secretary — General of their objection to the amendment.

5. Any amendment accepted shall be communicated by the Secretary — General to all the Contracting Parties and shall come into force three months after the date of its notification.

Article 23

In addition to the notifications referred to in articles 20 and 21 of this Agreement, the Secretary — General of the United Nations shall notify

państwa, o których mowa w ustępie 1 artykułu 14 niniejszej umowy, o:

- (a) ratyfikacjach i przystąpieniach, na podstawie artykułu 14 niniejszej umowy;
- (b) datach wejścia w życie niniejszej umowy, zgodnie z artykułem 14;
- (c) wypowiedzeniach, na podstawie artykułu 15 niniejszej umowy;
- (d) wygaśnięciu niniejszej umowy, zgodnie z artykułem 16;
- (e) notyfikacjach otrzymanych na podstawie artykułu 17 niniejszej umowy;
- (f) oświadczeniach i notyfikacjach otrzymanych na podstawie artykułu 19 niniejszej umowy;
- (g) wejściu w życie każdej zmiany, zgodnie z artykułem 21 niniejszej umowy.

Artykuł 24

Protokół podpisania niniejszej umowy ma tę samą moc, ważność i czas obowiązywania jak sama umowa, za której część integralną jest uważany.

Artykuł 25

Po dniu 31 marca 1971 r. oryginał niniejszej umowy zostanie złożony do depozytu Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, który przekaże jej kopie należycie uwierzytelnione każdemu z państw wymienionych w artykule 14 ustęp 1 niniejszej umowy.

Na dowód czego niżej podpisani, będąc do tego należycie upoważnieni, podpisali niniejszą umowę.

Sporządzono w Genewie dnia pierwszego lipca tysiąc dziewięćset siedemdziesiątego roku, w jednym egzemplarzu, w językach angielskim i francuskim, przy czym obydwa teksty są jednakowo autentyczne.

Załącznik

PRZYRZĄD KONTROLNY

POSTANOWIENIA OGÓLNE

I. Zatwierdzenie typu

Artykuł 1

Każdy wniosek w sprawie zatwierdzenia typu przyrządu kontrolnego lub wykresówki jest zgłaszany do Umawiającej się Strony, razem z odpowiednimi specyfikacjami, przez producenta lub jego przedstawiciela. Dla takiego samego typu przyrządu kontrolnego lub wykresówki można zgłosić wniosek tylko do jednej Umawiającej się Strony.

Artykuł 2

Każda Umawiająca się Strona zatwierdza typ każdego przyrządu kontrolnego lub wykresówki, jeżeli od-

the States referred to in article 14, paragraph 1, hereof of:

- (a) ratifications or accessions under article 14 of this Agreement;
- (b) the dates of entry into force of the present Agreement, in conformity with article 14 hereof;
- (c) denunciations under article 15 of this Agreement;
- (d) the termination of this Agreement in conformity with article 16 hereof;
- (e) notifications received under article 17 of this Agreement;
- (f) declarations and notifications received under article 19 of this Agreement;
- (g) the entry into force of any amendment in conformity with article 21 of this Agreement.

Article 24

The Protocol of signature of this Agreement shall have the same force, validity and duration as the Agreement itself, of which it shall be deemed to be an integral part.

Article 25

After 31 March 1971 the original of this Agreement shall be deposited with the Secretary — General of the United Nations, who shall transmit certified true copies to each of the States referred to in article 14, paragraph 1, hereof.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Agreement.

Done at Geneva, this first day of July nineteen hundred and seventy, in a single copy, in the English and French languages, the two texts being equally authentic.

Annex

CONTROL DEVICE

GENERAL PROVISIONS

I. Type approval

Article 1

Applications for the approval of a type of control device or of a model record sheet shall be submitted, accompanied by the appropriate specifications, by the manufacturer or his agent to a Contracting Party. No application in respect of any one type of control device or of any one model record sheet may be submitted to more than one Contracting Party.

Article 2

A Contracting Party shall grant its approval to any type of control device or to any model record sheet

powiadają przepisom suplementu 1 do tego załącznika i jeżeli Umawiająca się Strona jest w stanie nadzorować zgodność produkcji z zatwierdzonym typem przyrządu.

Wszelkie modyfikacje lub uzupełnienia do zatwierzonego typu muszą otrzymać dodatkowe zatwierdzenie od tej Umawiającej się Strony, która pierwotnie zatwierdziła typ przyrządu.

Artykuł 3

Umawiające się Strony wydadzą ubiegającemu się znak zatwierdzenia typu zgodny z wzorem zamieszczonym w suplemencie 2 dla każdego typu przyrządu kontrolnego lub wykresówki, które zostały zatwierdzone stosownie do artykułu 2.

Artykuł 4

Właściwe organy Umawiającej się Strony, którym przedłożono wniosek w sprawie zatwierdzenia typu, przesyłają w ciągu miesiąca właściwym organom innych Umawiających się Stron kopię decyzji o zatwierdzeniu typu wraz z kopią niezbędnych specyfikacji bądź powiadamiają je o odmowie zatwierdzenia typu dla każdego typu przyrządu kontrolnego lub wykresówki, które zatwierdzają lub którym odmawiają zatwierdzenia typu; w razie odmowy powiadamiają również o przyczynach swojej decyzji.

Artykuł 5

1. Jeżeli Umawiająca się Strona, która zatwierdziła typ zgodnie z artykułem 2, stwierdzi, że przyrząd kontrolny lub wykresówka, mające nadany przez nią znak zatwierdzenia typu, nie są zgodne z zatwierdzonym typem, powinna podjąć niezbędne kroki dla zapewnienia zgodności produkcji z zatwierdzonym typem. Podjęte kroki mogą, w razie konieczności, prowadzić do cofnięcia zatwierdzenia typu.

2. Umawiająca się Strona, która zatwierdziła typ, musi stwierdzić wygaśnięcie decyzji o zatwierdzeniu typu, jeżeli zatwierdzony przyrząd kontrolny lub zatwierdzona wykresówka są niezgodne z niniejszym załącznikiem, łącznie z suplementami do niego, bądź wykazują w użyciu jakąś ogólną wadę powodującą, że nie nadają się do celu, do którego są przeznaczone.

3. Jeżeli Umawiająca się Strona, która zatwierdziła typ, zostanie zawiadomiona przez inną Umawiającą się Stronę o zaistnieniu jednego z przypadków, o których mowa w ustępach 1 i 2, również powinna podjąć, w porozumieniu ze Stroną zawiadamiającą, kroki przewidziane w tych ustępach, z zastrzeżeniem ustępu 5.

4. Umawiająca się Strona, która stwierdziła, że miał miejsce jeden z przypadków, wymienionych w ustępie 2, może zabronić, do czasu nowego powiadomienia, wprowadzania do obrotu lub użytkowania przyrządów kontrolnych lub wykresówek. To samo stosuje się w przypadkach wymienionych w ustępie 1 w odniesieniu do przyrządów kontrolnych lub wykre-

which conforms to the requirements laid down in appendix 1 to this annex, provided that the Contracting Party is in a position to check that production models conform to the approved prototype.

Any modifications or additions to an approved model must receive additional type approval from the Contracting Party which granted the original type approval.

Article 3

Contracting Parties shall issue to the applicant an approval mark, which shall conform to the model shown in appendix 2 for each type of control device or model record sheet which they approve pursuant to article 2.

Article 4

The competent authorities of the Contracting Party to which the application for type approval has been submitted shall, in respect of each type of control device or model record sheet which they approve or refuse to approve, either send within one month to the authorities of the other Contracting Parties a copy of the approval certificate accompanied by copies of the relevant specifications, or, if such is the case, notify those authorities that approval has been refused; in cases of refusal they shall communicate the reasons for their decision.

Article 5

1. If a Contracting Party which has granted the type approval as provided for in article 2 finds that certain control device or record sheets bearing the type approval mark which it has issued do not conform to the prototype which it has approved, it shall take the necessary measures to ensure that production models conform to the approved prototype. The measures taken may, if necessary, extend to withdrawal of the type approval.

2. A Contracting Party which has granted the type approval shall withdraw such approval if the control device or record sheet which has been approved is not in conformity with this annex or its appendices or displays in use any general defect which makes it unsuitable for the purpose for which it is intended.

3. If a Contracting Party which has granted the type approval is notified by another Contracting Party of one of the cases referred to in paragraphs 1 and 2, it shall also, after consulting the latter Contracting Party, take the steps laid down in those paragraphs, subject to paragraph 5.

4. A Contracting Party which ascertains that one of the cases referred to in paragraph 2 has arisen may forbid until further notice the placing on the market and putting into service of the control device or record sheets. The same applies in the cases mentioned in paragraph 1 with respect to control device or record sheets which have been exempted from the initial verifi-

sówek, które zostały zwolnione z uwierzytelnienia pierwotnego, jeżeli producent, po ostrzeżeniu, nie doprowadzi do ich zgodności z zatwierdzonym typem lub z wymaganiami niniejszego załącznika.

W każdym wypadku właściwe organy Umawiających się Stron powiadamiają się wzajemnie, w okresie jednego miesiąca, o cofnięciu zatwierdzenia typu i innych krokach podjętych zgodnie z ustępami 1, 2 i 3 oraz o powodach uzasadniających te kroki.

5. Jeżeli Umawiająca się Strona, która zatwierdziła typ, kwestionuje zaistnienie jakiegoś przypadku wyszczególnionego w ustępach 1 lub 2, o których została powiadomiona, zainteresowane Umawiające się Strony będą dążyły do rozstrzygnięcia spornej kwestii.

Artykuł 6

1. Ubiegający się o zatwierdzenie typu dla wykresówki musi określić w swoim wniosku typ lub typy przyrządu kontrolnego, na których dana wykresówka ma być używana, oraz musi dostarczyć, w celu przeprowadzenia badań tej wykresówki, odpowiedni przyrząd właściwego typu lub typów.

2. Właściwe organy każdej Umawiającej się Strony określają w decyzji o zatwierdzeniu typu wzór wykresówki, typ lub typy przyrządu kontrolnego, w którym ta wykresówka może być używana.

Artykuł 7

Żadna Umawiająca się Strona nie może odmówić zarejestrowania bądź zabronić wprowadzenia do ruchu lub używania pojazdów, wyposażonych w przyrząd kontrolny, z powodów związanych z takim wyposażeniem, jeżeli przyrząd posiada znak zatwierdzenia typu, o którym mowa w artykule 3, i tabliczkę pomiarową, o której mowa w artykule 9.

Artykuł 8

Każda decyzja, dotycząca odmowy lub cofnięcia zatwierdzenia typu przyrządu kontrolnego lub wykresówki, podjęta na podstawie niniejszego załącznika, musi być szczegółowo umotywowana. O takiej decyzji należy powiadomić Stronę zainteresowaną, ze wskazaniem środków odwoławczych, zgodnie z ustawodawstwem obowiązującym w Umawiających się Stronach, oraz terminów, w których można wnieść odwołanie.

II. Instalacja i kontrola

Artykuł 9

1. Do wykonywania czynności instalacji i naprawy przyrządu kontrolnego uprawnieni są wyłącznie instalatorzy lub warsztaty upoważnione przez właściwe organy Umawiających się Stron, po zasięgnięciu, o ile uznają to za stosowne, opinii producentów danego typu przyrządu.

2. Uprawniony instalator lub warsztat umieszczają specjalną cechę na zakładanych przez siebie zabezpieczeniach, jeżeli producent, po ostrzeżeniu, nie doprowadzi do ich zgodności z zatwierdzonym typem lub z wymaganiami niniejszego załącznika.

5. If a Contracting Party which has granted the type approval disputes the existence of any of the cases specified in paragraphs 1 or 2 notified to it, the Contracting Parties concerned shall endeavour to settle the dispute.

In any event, the competent authorities of the Contracting Parties shall notify one another within one month, of any withdrawal of the type approval or of any other measures taken pursuant to paragraphs 1, 2 and 3 and shall specify the reasons for such action.

Article 6

1. An applicant for the type approval of a model record sheet shall state on his application the type or types of control device on which the sheet in question is designed to be used and shall provide suitable equipment of such type or types for the purpose of testing the sheet.

2. The competent authorities of each Contracting Party shall indicate on the approval certificate for the model record sheet the type or types of control device on which that model sheet may be used.

Article 7

No Contracting Party may refuse to register any vehicle fitted with a control device, or prohibit the entry into service or use of such vehicle for any reason connected with the fact that the vehicle is fitted with such device, if the device bears the approval mark referred to in article 3 and the installation plaque referred to in article 9.

Article 8

All decisions pursuant to this annex refusing or withdrawing approval of a type of control device or model record sheet shall specify in detail the reasons on which they are based. A decision shall be communicated to the party concerned, who shall at the same time be informed of the remedies available to him under the laws of the Contracting Party and of the time-limits for the exercise of such remedies.

II. Installation and inspection

Article 9

1. The control device may be installed or repaired by fitters or workshops approved by the competent authorities of Contracting Parties for that purpose after the latter, should they so desire, have heard the views of the manufacturers concerned.

2. The approved fitter or workshop shall place a special mark on the seals which it affixes. The com-

zeniach. Właściwe organy każdej Umawiającej się Strony prowadzą rejestr używanych cech.

3. Właściwe organy Umawiających się Stron przekazują sobie wzajemnie informacje na temat listy upoważnionych instalatorów lub warsztatów oraz kopie używanych cech.

4. Zgodność instalacji przyrządu kontrolnego z wymaganiami niniejszego załącznika jest poświadczona przez tabliczkę pomiarową, przymocowaną zgodnie z warunkami przewidzianymi w suplemencie 1.

III. Użytkowanie przyrządów kontrolnych

Artykuł 10

Pracodawca i kierowcy są odpowiedzialni za prawidłowe funkcjonowanie i właściwe użytkowanie przyrządu.

Artykuł 11

1. Kierowcy nie mogą używać wykresówek brudnych lub uszkodzonych. W związku z tym wykresówki muszą być zabezpieczone w odpowiedni sposób.

W przypadku uszkodzenia wykresówki, na której znajdują się zapisy, kierowcy muszą dołączyć wykresówkę uszkodzoną do zastępującej ją wykresówki rezerwowej.

2. Kierowcy powinni używać wykresówek każdego dnia, w którym kierują pojazdem, począwszy od chwili przejęcia pojazdu. Wykresówka nie powinna być wyjęta przed końcem dziennego okresu pracy, chyba że jej wyjęcie następuje na polecenie upoważnionej osoby. Żadna wykresówka nie może być używana przez okres dłuższy niż ten, na który została przeznaczona.

W przypadku gdy kierowca pozostaje z dala od pojazdu i z tego powodu nie może używać przyrządu zainstalowanego w pojeździe, okresy czasu są wpisywane na wykresówkę odręcznie, automatycznie lub za pomocą innych środków, w sposób czytelny i bez zabrudzeń.

W przypadku gdy w pojeździe znajduje się więcej niż jeden kierowca, wykresówki powinny być prowadzone w taki sposób, aby informacje przewidziane w suplemencie 1 rozdział II punkt 1 do 3 były wpisane w wykresówkę kierowcy, który aktualnie kieruje pojazdem.

3. Przyrząd kontrolny musi być skonstruowany w sposób umożliwiający upoważnionym funkcjonariuszom służb kontrolnych odczytanie, w razie konieczności po otwarciu przyrządu, zapisów dotyczących dziewięciu godzin poprzedzających czas kontroli, bez trwałego zniekształcenia, uszkodzenia lub zabrudzenia wykresówki.

Przyrząd musi być ponadto skonstruowany w sposób umożliwiający sprawdzenie, bez otwierania go, czy zapisy się dokonują.

4. Na każde żądanie funkcjonariuszy służb kontrolnych kierowca musi być w stanie przedstawić wykresówki z bieżącego tygodnia oraz wykresówki za ostatni dzień tygodnia poprzedniego, podczas którego prowadził pojazd.

petent authorities of each Contracting Party shall maintain a register of the marks used.

3. The competent authorities of the Contracting Parties shall send each other their lists of approved fitters or workshops and also copies of the marks used.

4. For the purpose of certifying that installation of control device took place in accordance with the requirements of this annex an installation plaque affixed as provided in appendix 1 shall be used.

III. Use of equipment

Article 10

The employer and drivers shall be responsible for seeing that the device functions correctly.

Article 11

1. Drivers shall not use dirty or damaged record sheets. The sheets shall be adequately protected on this account.

In case of damage to a sheet bearing recordings, drivers shall attach the damaged sheet to the spare sheet used to replace it.

2. Drivers shall use the record sheets every day on which they are driving, starting from the moment they take over the vehicle. The record sheet shall not be withdrawn before the end of the daily working period unless its withdrawal is otherwise authorized. No record sheet may be used to cover a period longer than that for which it is intended.

When, as a result of being away from the vehicle, a driver is unable to use the device fitted to the vehicle, the periods of time shall be entered on the sheet, either manually, by automatic recording or other means, legibly and without dirtying the sheet.

Drivers shall amend the record sheets as necessary should there be more than one driver on board the vehicle, so that the information referred to in Chapter II (1) to (3) of appendix 1 is recorded on the record sheet of the driver who is actually driving.

3. The control device shall be so designed that it is possible for an authorized inspecting officer, if necessary after opening the equipment, to read the recordings relating to the nine hours preceding the time of the check without permanently deforming, damaging or soiling the sheet.

The control device shall, furthermore, be so designed that it is possible, without opening the case, to verify that recordings are being made.

4. Whenever requested by an authorized inspecting officer to do so, the driver must be able to produce record sheets for the current week, and in any case for the last day of the previous week on which he drove.

Załącznik
— Supplement 1Annex
Appendix 1WYMAGANIA DOTYCZĄCE KONSTRUKCJI, BADAŃ,
INSTALACJI I KONTROLIREQUIREMENTS FOR CONSTRUCTION, TESTING,
INSTALLATION AND INSPECTION**I. Definicje****I. Definitions**

W rozumieniu niniejszego suplementu określenia:

In this appendix:

- (a) „przeład kontrolny” oznacza przeład przeznaczony do instalowania w pojazdach drogowych w celu zarejestrowania, w sposób automatyczny lub półautomatyczny, danych dotyczących ruchu tych pojazdów i niektórych okresów pracy ich kierowców;
- (b) „wykresówka” oznacza tarczę, przeznaczoną do nanoszenia na niej i przechowywania danych, która jest umieszczana w przeładzie kontrolnym i na której urządzenie rejestrujące zapisują w sposób ciągły informacje, które mają być zarejestrowane;
- (c) „stała przeładu kontrolnego” oznacza cechę charakterystyczną wyrażoną liczbowo, podającą wartość sygnału wejściowego, wymaganego do wskazania i zarejestrowania 1 kilometra drogi równej; stała ta musi być wyrażona albo w obrotach na kilometr ($k = \dots \text{obr/km}$) albo w impulsach na kilometr ($k = \dots \text{imp/km}$);
- (d) „współczynnik charakterystyczny pojazdu” oznacza cechę charakterystyczną wyrażoną liczbowo, podającą wartość sygnału wyjściowego emitowanego przez część pojazdu, łączącą go z przeładem kontrolnym (wał wyjściowy skrzyni biegów w niektórych przypadkach, oś pojazdu w innych przypadkach), gdy pojazd przebywa drogę pomiarową 1 kilometra w normalnych warunkach badania (patrz rozdział VI ustęp 4 niniejszego suplementu). Współczynnik charakterystyczny jest wyrażony albo w obrotach na kilometr ($w = \dots \text{obr/km}$) albo w impulsach na kilometr ($w = \dots \text{imp/km}$);
- (e) „rzeczywisty obwód toczny opon kół” oznacza średnią z odległości przebytych przez każde z kół poruszających pojazd (koła napędzające) podczas pełnego obrotu. Pomiar tych odległości musi się odbywać w normalnych warunkach badania (patrz rozdział VI ustęp 4 niniejszego suplementu) i jest wyrażony w postaci: $1 = \dots \text{mm}$.

- (a) „control device” means equipment intended for installation in road vehicles to show and record automatically or semi-automatically details of the movement of those vehicles and of certain working periods of their drivers;
- (b) „record sheet” means a sheet designed to accept and retain recorded data, to be placed in the control device and on which the marking devices of the latter inscribe a continuous record of the information to be recorded;
- (c) „constant of the control device” means the numerical characteristic giving the value of the input signal required to show and record a distance travelled of 1 kilometre; this constant must be expressed either in revolutions per kilometre ($k = \dots \text{rev/km}$), or in impulses per kilometre ($k = \dots \text{imp/km}$);
- (d) „characteristic coefficient of the vehicle” means the numerical characteristic giving the value of the output signal emitted by the part of the vehicle linking it with the control device (gearbox output shaft or axle) while the vehicle travels a distance of one measured kilometre under normal test conditions (see Chapter VI, paragraph 4 of this appendix). The characteristic coefficient is expressed either in revolutions per kilometre ($W = \text{rev/km}$) or in impulses per kilometre ($W = \dots \text{imp/km}$);
- (e) „effective circumference of wheel tyres” means the average of the distances travelled by the several wheels moving the vehicle (driving wheels) in the course of one complete rotation. The measurement of these distances must be made under normal test conditions (see Chapter VI, paragraph 4 of this appendix) and is expressed in the form: $1 = \dots \text{mm}$.

II. Charakterystyki ogólne i funkcje przeładu kontrolnego**II. General characteristics and functions of control device**

Przeład kontrolny musi być zdolny do zarejestrowania:

The control device must be able to record the following:

1. długości drogi przebytej przez pojazd;
2. prędkości pojazdu;
3. czasu prowadzenia;
4. innych okresów pracy lub gotowości do pracy;
5. przerw w pracy i okresów dziennego odpoczynku;
6. faktu otwarcia przeładu zawierającego wykresówkę;

1. distance travelled by the vehicle;
2. speed of the vehicle;
3. driving time;
4. other periods of work or of availability;
5. breaks from work and daily rest periods;
6. opening of the case containing the record sheet;

7. dla elektronicznego przyrządu kontrolnego, funkcjonującego na podstawie sygnałów przekazywanych elektrycznie przez przetwornik pomiarowy długości drogi i prędkości — każdej przerwy przekraczającej 100 milisekund w zasilaniu energią przyrządu kontrolnego (z wyjątkiem oświetlenia), w zasilaniu przetwornika pomiarowego długości drgań i prędkości, oraz każdej przerwy w przewodzeniu sygnału do przetwornika pomiarowego długości drogi i prędkości.

W przypadku pojazdów używanych przez dwóch kierowców, przyrząd kontrolny musi umożliwiać rejestrowanie czasów wymienionych w punktach 3, 4 i 5 jednocześnie, ale oddzielnie na dwóch odrębnych wykresówkach.

III. Wymagania konstrukcyjne dla przyrządu kontrolnego

A. Wymagania ogólne

1. Przyrząd kontrolny obejmuje:

(a) przyrządy wskazujące:

- długość przebytej drogi (licznik długości drogi),
- prędkość (prędkościomierz),
- czas (zegar),

(b) przyrządy rejestrujące:

- długość przebytej drogi,
- prędkość,
- jeden lub więcej przyrządów rejestrujących czas, odpowiadających wymaganiom określonym w rozdziale IIIC ustęp 4,

(c) urządzenie znakujące, wskazujące na wykresówce:

- każde otwarcie przyrządu zawierającego tę wykresówkę,
- w przypadku przyrządu elektronicznego określonego w punkcie 7 rozdziału II — każdą przerwę przekraczającą 100 milisekund w zasilaniu energią przyrządu kontrolnego (z wyjątkiem oświetlenia), najpóźniej w momencie ponownego włączenia zasilania,
- w przypadku przyrządu elektronicznego określonego w punkcie 7 rozdziału II — każdą przerwę przekraczającą 100 milisekund w zasilaniu energią przetwornika długości drogi i prędkości oraz każdą przerwę w przewodzeniu sygnału do przetwornika długości drogi i prędkości.

2. Ewentualne istnienie w przyrządzie kontrolnym innych przyrządów niż wymienione powyżej nie może powodować zakłóceń we właściwym funkcjonowaniu lub w odczytywaniu przyrządów obowiązkowych.

Do zatwierdzenia typu musi być przedstawiony przyrząd kontrolny zaopatrzony w każdy taki dodatkowy przyrząd.

3. Materiały:

(a) wszystkie części składowe przyrządu kontrolnego muszą być wykonane z materiałów o wystarczają-

7. for electronic control device which is device operating by signals transmitted electrically from the distance and speed sensor, any interruption exceeding 100 milliseconds in the power supply of the recording equipment (except lighting), in the power supply of the distance and speed sensor and any interruption in the signal lead to the distance and speed sensor.

For vehicles used by two drivers the control device must be capable of recording simultaneously but distinctly and on two separate sheets details of the periods listed under 3, 4 and 5.

III. Construction requirements for control device

A. General points

1. Control device shall include the following:

(a) Visual instruments showing:

- distance travelled (distance recorder),
- speed (speedometer),
- time (clock),

(b) Recording instruments comprising:

- a recorder of the distance travelled,
- a speed recorder,
- one more time recorders satisfying the requirements laid down in chapter III C 4,

(c) A means of marking showing on the record sheet individually:

- each opening of the case containing that sheet,
- for electronic control device, as defined in point 7 of chapter II, any interruption exceeding 100 milliseconds in the power supply of the control device (except lighting), not later than at switching-on the power supply again,
- for electronic control device, as defined in point 7 chapter II, any interruption exceeding 100 milliseconds in the power supply of the distance and speed sensor and any interruption in the signal lead to the distance and speed sensor.

2. Any inclusion of the equipment of devices additional to those listed above must not interfere with the proper operation of the mandatory devices or with the reading of them.

The control device must be submitted for approval complete with any such additional devices.

3. Materials:

(a) All the constituent parts of the control device must be made of materials with sufficient stability and

cej stabilności i wytrzymałości mechanicznej oraz o niezmiennych cechach elektrycznych i magnetycznych,

- (b) każda zmiana części składowej przyrządu kontrolnego lub rodzaju materiałów użytych do ich produkcji musi być zatwierdzona, przed wykorzystaniem, przez organ, który zatwierdził typ przyrządu.

4. Pomiar przebytej długości drogi:

Przebyte odległości mogą być mierzone i rejestrowane albo:

- w ruchu do przodu i do tyłu lub
- tylko w ruchu do przodu.

Każdy zapis podczas ruchu do tyłu nie może wpływać w żadnym przypadku na jednoznaczność i dokładność innych zapisów.

5. Pomiar prędkości:

- (a) zakres pomiarowy prędkości, dla danego typu przyrządu, jest ustalony w decyzji o zatwierdzeniu typu,
- (b) częstotliwość własna i tłumienie przyrządu pomiarowego muszą być takie, aby przyrządy wskazujące i rejestrujące prędkość mogły, w zakresie pomiarowym, nadążać za przyspieszeniami do 2 m/s^2 , w granicach dopuszczalnych błędów.

6. Pomiar czasu (zegar):

- (a) sterowanie mechanizmem do nastawiania zegara musi znajdować się wewnątrz przyrządu zawierającego wykresówkę; każde otwarcie przyrządu jest automatycznie zaznaczane na wykresówce,
- (b) jeżeli mechanizm poruszający do przodu wykresówkę jest sterowany przez zegar, okres prawidłowego funkcjonowania tego zegara, po całkowitym nakręceniu, musi być dłuższy co najmniej o 10 % od najdłuższego czasu rejestracji na wykresówce.

7. Oświetlenie i zabezpieczenie:

- (a) przyrządy wskazujące przyrządu kontrolnego muszą być zaopatrzone w odpowiednie, nieoślepiające oświetlenie,
- (b) w normalnych warunkach użytkowania wszystkie wewnętrzne części przyrządu muszą być zabezpieczone przed wilgocią i kurzem. Muszą być ponadto zabezpieczone przed dostępem za pomocą osłon, które można zabezpieczyć.

B. Przyrządy wskazujące

1. Przyrząd wskazujący długość przebytej drogi (licznik długości drogi):

- (a) wartość działki elementarnej długości drogi musi wynosić 0,1 kilometra. Musi być możliwe wyraźne odróżnienie cyfr wyrażających hektometry od cyfr wyrażających pełne kilometry,

mechanical strength and stable electrical and magnetic characteristics.

- (b) Any modification in a constituent part of the control device or in the nature of the materials used for its manufacture must, before being applied in manufacture, be submitted for approval to the authority which granted type-approval for the control device.

4. Measurement of distance travelled

The distances travelled may be measured and recorded either:

- so as to include both forward and reverse movement, or
- so as to include only forward movement.

Any recording of reversing movements must on no account affect the clarity and accuracy of the other recordings.

5. Measurement of speed:

- (a) The range of speed measurement shall be as stated in the type-approval certificate;
- (b) The natural frequency and the damping of the measuring device must be such that the instruments showing and recording the speed can, within the range of measurement, follow acceleration changes of up to 2 m/s^2 , within the limits of accepted tolerances.

6. Measurement of time (clock):

- (a) The control of the mechanism for resetting the clock must be located inside a case containing the record sheet; each opening of that case must be automatically recorded on the record sheet;
- (b) If the forward movement mechanism of the record sheet is controlled by the clock, the period during which the latter will run correctly after being fully wound must be greater by at least 10 per cent than the recording period corresponding to the maximum sheet-load of the equipment.

7. Lighting and protection:

- (a) The visual instruments of the control device must be provided with adequate non-dazzling lighting;
- (b) For normal conditions of use, all the internal parts of the control device must be protected against damp and dust. In addition they must be made proof against tampering by means of casings capable of being sealed.

B. Visual instruments

1. Distance travelled indicator (distance recorder):

- (a) The value of the smallest grading on the control device showing distance travelled must be 0,1 kilometres. Figures showing hectometres must be clearly distinguishable from those showing whole kilometres.

- (b) cyfry licznika długości drogi muszą być wyraźnie czytelne i muszą mieć wysokość co najmniej 4 mm,
- (c) licznik długości drogi musi być w stanie wskazywać co najmniej do 99.999,9 kilometra.

2. Wskaźnik prędkości (prędkościomierz):

- (a) podziałka prędkości w zakresie pomiarowym musi być jednolicie podzielona co 1, 2, 5 lub 10 kilometrów na godzinę. Wartość działki elementarnej prędkości (odległość między dwoma kolejnymi oznakowaniami) nie może przekraczać 10 % prędkości maksymalnej, wskazanej na końcu podziałki,
- (b) zakres wskazany poza zakresem pomiarowym nie musi być oznakowany cyframi,
- (c) długość działki odpowiadająca zmianie wskazania o 10 kilometrów na godzinę nie może być mniejsza niż 10 milimetrów,
- (d) na wskaźniku ze wskazówką odległość między wskazówką i podzielną przyrządu kontrolnego nie może być większa niż 3 milimetry.

3. Wskaźnik czasu (zegar):

Wskaźnik czasu musi być widoczny z zewnątrz przyrządu kontrolnego, a jego odczyt musi być pewny, łatwy i niedwuznaczny.

C. Przyrządy rejestrujące

1. Wymagania ogólne:

- (a) każdy przyrząd, bez względu na rodzaj wykresówki (taśma lub dysk), musi posiadać znak umożliwiający prawidłowe umieszczenie wykresówki, tak aby zapewnić zgodność między godziną wskazaną przez zegar i godzinowym oznaczeniem na wykresówce,
- (b) mechanizm poruszający wykresówkę do przodu musi zapewniać, aby poruszała się ona bez luzu i była łatwa do wkładania i wyjmowania,
- (c) przy wykresówkach w formie dysku mechanizm poruszający wykresówkę do przodu musi być sterowany przez mechanizm zegarowy. W takim przypadku ruch obrotowy wykresówki musi być ciągły i jednostajny, o prędkości minimalnej 7 milimetrów na godzinę, mierzonej na wewnętrznej granicy pierścienia oznakowania ograniczającego przestrzeń zapisu prędkości.

W przyrządach typu taśmowego, gdy wykresówka jest poruszana do przodu przez mechanizm zegarowy, prędkość ruchu do przodu po linii prostej musi wynosić co najmniej 10 milimetrów na godzinę,

- (d) zapis długości przebytej drogi, prędkości pojazdu i każdego otwarcia przyrządu zawierającego wykresówkę lub wykresówki musi odbywać się w sposób automatyczny.

2. Zapis długości przebytej drogi:

- (a) każdy kilometr przebytej drogi musi być przedstawiony na wykresie poprzez zmianę co najmniej o 1 milimetr na odpowiedniej współrzędnej,

- (b) The figures on the distance recorder must be clearly legible and must have an apparent height of at least 4 mm.

- (c) The distance recorder must be capable of reading up to at least 99, 999. 9 kilometres.

2. Speed indicators (speedometer):

- (a) Within the range of measurement, the speed scale must be uniformly graduated by 1, 2, 5 or 10 kilometres per hour. The value of a speed graduation (space between two successive marks) must not exceed 10 % of the maximum speed shown on the scale.

- (b) The range indicated beyond that measured need not be marked by figures.

- (c) The length of each space on the scale representing a speed difference of 10 kilometres per hour must not be less than 10 millimetres.

- (d) On an indicator with a needle, the distance between the needle and the control device face must not exceed 3 millimetres.

3. Time indicator (clock)

The time indicator must be visible from outside control device and give a clear, plain and unambiguous reading.

C. Recording instruments

1. General points:

- (a) All equipment, whatever the form of the record sheet (strip or disc) must be provided with a mark enabling the record sheet to be inserted correctly, in such a way as to ensure that the time shown by the clock and the timemarking on the sheet correspond.

- (b) The mechanism moving the record sheet must be such as to ensure that the latter moves without play and can be freely inserted and removed.

- (c) For record sheets in disc form, the forward movement device must be controlled by the clock mechanism. In this case, the rotating movement of the sheet must be continuous and uniform, with a minimum speed of 7 millimetres per hour measured at the inner border of the ring marking the edge of the speed recording area.

In equipment of the strip type, where the forward movement device of the sheets is controlled by the clock mechanism the speed of rectilinear forward movement must be at least 10 millimetres per hour.

- (d) Recording of the distance travelled, of the speed of the vehicle and of any opening of the case containing the record sheet or sheets must be automatic.

2. Recording distance travelled:

- (a) Every kilometre of distance travelled must be represented on the record by a variation of at least 1 millimetre on the corresponding coordinate.

(b) nawet przy prędkościach osiągających górną granicę zakresu pomiarowego wykres przebiegu musi być zawsze wyraźnie czytelny.

3. Rejestracja prędkości:

(a) pisak rejestrujący prędkość musi w zasadzie poruszać się po linii prostej, prostopadle do kierunku przemieszczania się wykresówki, bez względu na jej rodzaj.

Jednakże ruch pisaka może być krzywoliniowy, jeżeli są spełnione następujące warunki:

śląd wyznaczony przez pisak jest prostopadły do średniego obwodu (w przypadku wykresówek w formie dysku) lub do osi pola, przeznaczonego do zapisywania prędkości (w przypadku wykresów w formie taśmy),

stosunek między promieniem krzywizny śladu wykreślonego przez pisak i szerokością strefy przeznaczonej do zapisu prędkości nie jest mniejszy niż 2,4:1, bez względu na formę wykresówki,

różne oznaczenia na podziałce czasu muszą przechodzić przez pole zapisu według krzywej o tym samym promieniu co ślad wyznaczony przez pisak. Odległość między oznaczeniami na podziałce musi odpowiadać najwyżej okresowi jednej godziny,

(b) każda zmiana prędkości o 10 kilometrów na godzinę musi być wykazana na wykresie przez zmianę co najmniej o 1,5 milimetra na odpowiedniej współrzędnej.

4. Rejestracja czasu:

(a) przyrząd kontrolny musi rejestrować czas prowadzenia pojazdu w sposób całkowicie automatyczny. Musi też rejestrować w razie potrzeby po uruchomieniu odpowiedniego przełącznika inne okresy czasu, a mianowicie:

(i) za pomocą znaku: — czas prowadzenia pojazdu (jazdy),

(ii) za pomocą znaku: — wszystkie inne okresy pracy,

(iii) za pomocą znaku: — czas gotowości do pracy,

tn. czas oczekiwania, czyli okres, podczas którego kierowcy nie muszą pozostawać na swoich stanowiskach pracy, z wyjątkiem przyjmowania ewentualnych telefonów dotyczących rozpoczęcia lub podjęcia prowadzenia bądź wykonania innych prac,

czas spędzony obok kierowcy, gdy pojazd jest w ruchu,

czas spędzony na leżance, gdy pojazd jest w ruchu,

(iv) za pomocą znaku: — przerwy w prowadzeniu i okresy dziennego odpoczynku.

Każda Umawiająca się Strona może zezwolić, aby okresy, o których mowa w punktach (ii) i (iii) powyżej, były wszystkie wpisywane za pomocą znaku na wykresówkach używanych w pojazdach zarejestrowanych na jej terytorium,

(b) Even at speeds reaching the upper limit of the range of measurement, the record of distances must still be clearly legible.

3. Recording speed:

(a) Whatever the form of the record sheet, the speed recording stylus must normally move in a straight line and at right angles to the direction of travel of the record sheet.

However, the movement of the stylus may be curvilinear, provided the following conditions are satisfied:

the trace drawn by the stylus must be perpendicular to the average circumference (in the case of sheets in disc form) or to the axis (in the case of sheets in strip form) of the area reserved for speed recording,

the ratio between the radius of curvature of the trace drawn by the stylus and the width of the area reserved for speed recording must be not less than 2,4 to 1 whatever the form of the record sheet,

the markings on the time-scale must cross the recording area in a curve of the same radius as the trace drawn by the stylus. The spaces between the markings on the time-scale must represent a period not exceeding 1 hour.

(b) Each variation in speed of 10 kilometres per hour must be represented on the record by a variation of at least 1,5 millimetres on the corresponding co-ordinate.

4. Recording time:

(a) Control device must be so constructed that the period of driving time is always recorded automatically and that it is possible, through the operation where necessary of a switch device to record separately the other periods of time as follows:

(i) under the sign: — driving time;

(ii) under the sign: — all other periods of work;

(iii) under the sign: — other periods of availability,

namely:

waiting time, i.e. the period during which drivers need remain at their posts only for the purpose of answering any calls to start or resume driving or to carry out other work,

time spent beside the driver while the vehicle is in motion,

time spent on a bunk while the vehicle is in motion;

(iv) under the sign: — breaks in work and daily rest periods.

Each Contracting Party may permit all the periods referred to in subparagraphs (ii) and (iii) above to be recorded under the sign on the record sheets used on vehicles registered in its territory.

(b) charakterystyka śladów, ich względne położenie i, w razie potrzeby, znaki przewidziane w ustępie 4 (a) muszą umożliwiać wyraźne rozpoznanie rodzaju różnych okresów czasu.

Rodzaj różnych okresów czasu jest przedstawiony na wykresie przez różnice w grubości odnośnych śladów lub przez każdy inny system, co najmniej o takiej samej skuteczności pod względem czytelności i interpretacji wykresu,

(c) w przypadku pojazdów z załogą składającą się z kilku kierowców, rejestrację, o których mowa w ustępie 4 (a), muszą być dokonywane na dwóch odrębnych wykresówkach, przy czym jedna wykresówka jest przydzielona jednemu kierowcy. W takim przypadku poruszanie do przodu różnych wykresówek musi być zapewnione przez jeden mechanizm lub przez oddzielne zsynchronizowane mechanizmy.

D. Urządzenie zamykające

1. Przyrząd zawierający wykresówkę lub wykresówki oraz regulację mechanizmu do nastawienia zegara musi być wyposażony w zamek.

2. Każde otwarcie przyrządu zawierającego wykresówkę lub wykresówki oraz regulację mechanizmu do nastawiania zegara musi zostać automatycznie zarejestrowane na wykresówce lub wykresówkach.

E. Oznaczenia

1. Na podzielnicy przyrządu kontrolnego muszą znajdować się następujące oznaczenia:

w pobliżu licznika długości drogi, jednostka miary długości, w formie skrótu „km”,

w pobliżu podziałki prędkości, znak „km/h”,

zakres pomiarowy prędkości, w formie „ $V_{\min}$ ... km/h, $V_{\max}$ ... km/h.”

Oznaczenie to nie jest konieczne, jeżeli znajduje się ono na tabliczce przyrządu.

Jednakże wymagania te nie mają zastosowania do przyrządów kontrolnych zatwierdzonych przed 10 sierpnia 1970 r.

2. Tabliczka znamionowa musi być przymocowana do przyrządu i posiadać następujące oznaczenia, które muszą być widoczne na zamontowanym przyrządzie:

nazwa i adres wytwórcy przyrządu,

numer fabryczny i rok produkcji,

znak zatwierdzenia typu przyrządu kontrolnego,

stała przyrządu w formie „ $k = \dots$ obr./km” lub „ $k = \dots$ imp/km”,

ewentualnie zakres pomiarowy prędkości w formie wskazanej w ustępie 1,

dopuszczalny kąt pracy, jeżeli tachograf jest wrażliwy na przechyły w takim stopniu, że jego błędy wskazań mogły przekroczyć błędy graniczne dopuszczalne:

(b) It must be possible, from the characteristics of the traces, their relative positions and if necessary the signs laid down in paragraph 4 (a) to distinguish clearly between the various periods of time.

The various periods of time should be differentiated from one another on the record by differences in the thickness of the relevant traces, or by any other system of at least equal effectiveness from the point of view of legibility and ease of interpretation of the record.

(c) In the case of vehicles with a crew consisting of more than one driver, the recordings provided for in paragraph 4 (a) must be made on two separate sheets, each sheet being allocated to one driver. In this case, the forward movement of the separate sheets must be effected either by a single mechanism or by separate synchronized mechanisms.

D. Closing device

1. The case containing the record sheet or sheets and the control of the mechanism for resetting the clock must be provided with a lock.

2. Each opening of the case containing the record sheet or sheets and the control of the mechanism for resetting the clock must be automatically recorded on the sheet or sheets.

E. Markings

1. The following markings must appear on the instrument face of the control device:

close to the figure shown by the distance recorder, the unit of measurement of distance, indicated by the abbreviation „km”,

near the speed scale, the marking „km/h”,

the measurement range of the speedometer in the form „ $V_{\min}$ ...km/h, $V_{\max}$ ...km/h”.

This marking is not necessary if it is shown on the descriptive plaque of the equipment.

However, these requirements shall not apply to control devices approved before 10 August 1970.

2. The descriptive plaque must be built into the equipment and must show the following markings, which must be visible on the control device when installed:

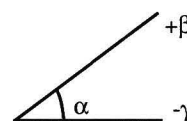
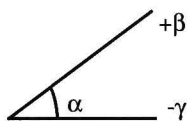
name and address of the manufacturer of the equipment,

manufacturer's number and year of construction, approval mark for the control device type,

the constant of the equipment in the form „ $k = \dots$ rev/km” or „ $k = \dots$ imp/km”,

optionally, the range of speed measurement, in the form indicated in point 1,

should the sensitivity of the instrument to the angle of inclination be capable of affecting the readings given by the equipment beyond the permitted tolerances, the permissible angle expressed as:

gdzie α jest kątem mierzonym od położenia poziomego przedniej podzielnicy (skierowanej do góry) przyrządu, dla którego przyrząd jest wzorcowany, β i γ zaś wyrażają odpowiednio maksymalne dopuszczalne odchylenia do góry i w dół w stosunku do kąta α .

where α is the angle measured from the horizontal position of the front face (fitted the right way up) of the equipment for which the instrument is calibrated, while β and γ represent respectively the maximum permissible upward and downward deviations from the angle of calibration α .

F. Dopuszczalne błędy maksymalne (przyrządy wskazujące i rejestrujące)

1. Na stanowisku próbnym przed instalacją:
  - a) długość drogi:
    - 1% więcej lub mniej niż rzeczywista długość, gdy wynosi ona co najmniej 1 kilometr,
  - b) prędkość:
    - 3 km/h więcej lub mniej w stosunku do prędkości rzeczywistej,
  - c) czas:
    - $\pm$ dwie minuty na dzień, przy maksimum 10 minut w ciągu 7 dni w przypadkach, gdy czas pracy po nakręceniu nie jest krótszy od tego okresu.
2. Przy instalacji:
  - a) długość drogi:
    - 2 % więcej lub mniej niż rzeczywista długość, gdy wynosi ona co najmniej 1 kilometr,
  - b) prędkość:
    - 4 km/h więcej lub mniej w stosunku do prędkości rzeczywistej,
  - c) czas:
    - $\pm$ dwie minuty na dzień lub
    - $\pm$ 10 minut na siedem dni.
3. W użytkowaniu:
  - a) długość drogi:
    - 4 % więcej lub mniej niż rzeczywista długość, gdy wynosi ona co najmniej 1 kilometr,
  - b) prędkość:
    - 6 km/h więcej lub mniej w stosunku do prędkości rzeczywistej,
  - c) czas:
    - $\pm$ dwie minuty na dzień lub
    - $\pm$ 10 minut na siedem dni.
4. Maksymalne błędy określone w ustępach 1, 2 i 3 są obowiązujące dla temperatur między 0°C i 40°C , przy czym temperatury są mierzone tuż przy przyrządzie.
5. Pomiar maksymalnych błędów określonych w ustępach 2 i 3 jest wykonywany w warunkach ustalonych w rozdziale VI.

IV. Wykresówki*)

A. Wymagania ogólne

1. Wykresówki muszą być takiej jakości, aby nie utrudniały normalnego funkcjonowania przyrządu,

*) Tarcza rejestrująca w postaci wykresu wskazania przyrządu kontrolnego.

F. Maximum tolerances (visual and recording instruments)

1. On the test bench before installation:
  - (a) distance travelled:
    - 1 per cent more or less than the real distance, where the distance is at least 1 kilometre;
  - (b) speed:
    - 3 km/h more or less than the real speed;
  - (c) time:
    - $\pm$ two minutes per day with a maximum of 10 minutes per 7 days in cases where the running period of the clock after rewinding is not less than that period.
2. On installation:
  - (a) distance travelled:
    - 2% more or less than the real distance, where that distance is at least 1 kilometre;
  - (b) speed:
    - 4 km/h more or less than real speed;
  - (c) time:
    - $\pm$ two minutes per day, or
    - $\pm$ 10 minutes per seven days.
3. In use:
  - (a) distance travelled:
    - 4% more or less than the real distance, where that distance is at least 1 kilometre;
  - (b) speed:
    - 6 km/h more or less than the real speed;
  - (c) time:
    - $\pm$ two minutes per day, or
    - $\pm$ 10 minutes per seven days.
4. The maximum tolerances set out in paragraphs 1, 2 and 3 are valid for temperatures between 0° and 40°C , temperatures being taken in close proximity to the equipment.
5. Measurement of the maximum tolerances set out in paragraphs 2 and 3 shall take place under the conditions laid down in Chapter VI.

IV. Record sheets

A. General points

1. The record sheets must be such that they do not impede the normal functioning of the instrument and

a zawarte na nich zapisy były nieścieralne oraz wyraźnie czytelne i dające się zidentyfikować.

Wykresówki muszą zachowywać swoje wymiary i zapisy w normalnych warunkach wilgotności i temperatury.

Ponadto dla każdego członka załogi musi być możliwe wpisywanie na wykresówkach, bez ich uszkodzenia i bez pogorszenia czytelności zapisów, następujących informacji:

- (a) jego nazwiska i imienia — przy rozpoczęciu używania wykresówki,
- (b) daty i miejsca rozpoczęcia i zakończenia używania wykresówki,
- (c) numeru rejestracyjnego pojazdu, do którego został przydzielony przed pierwszą podróżą zapisaną na wykresówce i następnie, w przypadku zmiany pojazdu, w trakcie używania wykresówki,
- (d) odczytu z drogomierza:
przed pierwszą podróżą zapisaną na wykresówce,

na końcu ostatniej podróży zapisanej na wykresówce,

w razie zmiany pojazdu podczas dnia pracy (zapis drogomierza pojazdu, do którego był przydzielony, oraz zapis drogomierza pojazdu, do którego będzie przydzielony),
- (e) godziny zmiany pojazdu, jeśli zachodzi taki przypadek.

W normalnych warunkach przechowywania zapisy muszą pozostawać wyraźne i czytelne przez okres co najmniej jednego roku.

2. Minimalna pojemność zapisu wykresówek, bez względu na ich rodzaj, musi wynosić 24 godziny.

Jeżeli kilka wykresówek jest ze sobą połączonych w celu zwiększenia pojemności ciągłej rejestracji bez konieczności interwencji personelu, połączenia między różnymi wykresówkami muszą być wykonane w taki sposób, aby w miejscach przejścia z jednej wykresówki na drugą nie było ani przerw w rejestracji, ani pokrywania się rejestracji.

B. Pola zapisu i ich podział

1. Wykresówki powinny zawierać następujące pola rejestracji:

- pole zarezerwowane wyłącznie dla danych dotyczących prędkości,
- pole zarezerwowane wyłącznie dla danych dotyczących długości przebytej drogi,
- jedno lub więcej pól dla danych dotyczących okresów prowadzenia, innych okresów pracy i okresów gotowości do pracy, przerw w pracy i odpoczynku kierowców.

2. Pole do rejestracji prędkości musi być podzielone na odcinki 20 kilometrów na godzinę lub mniejsze. Prędkość odpowiadająca każdemu oznaczeniu na po-

that the records which they contain are indelible and easily legible and identifiable.

The record sheets must retain their dimensions and any records made on them under normal conditions of humidity and temperature.

In addition it must be possible by each crew member to enter on the sheets, without damaging them and without affecting the legibility of the recordings, the following information:

- (a) on beginning to use the sheet — his surname and first name;
- (b) the date and place where use of the sheet begins and the date and place where such use ends;
- (c) the registration number of each vehicle to which he is assigned, both at the start of the first journey recorded on the sheet and then, in the event of a change of vehicle, during use of the sheet;
- (d) the odometer reading:
at the start of the first journey recorded on the sheet,

at the end of the last journey recorded on the sheet,

in the event of a change of vehicle during a working day (reading on the vehicle to which he was assigned and reading on the vehicle to which he is to be assigned);
- (e) the time of any change of vehicle.

Under normal conditions of storage, the recordings must remain clearly legible for at least one year.

2. The minimum recording capacity of the sheets, whatever their form, must be 24 hours.

If several discs are linked together to increase the continuous recording capacity which can be achieved without intervention by staff, the links between the various discs must be made in such a way that there are no breaks in or overlapping of recordings at the point of transfer from one disc to another.

B. Recording areas and their graduation

1. The record sheets shall include the following recording areas:

- an area exclusively reserved for data relating to speed,
- an area exclusively reserved for data relating to distance travelled,
- one or more areas for data relating to driving time, to other periods of work and availability to breaks from work and to rest periods for drivers.

2. The area for recording speed must be scaled off in divisions of 20 kilometres per hour or less. The speed corresponding to each marking on the scale must

działce musi być opisana w liczbach naprzeciwko takiego oznaczenia. Symbol „km/h” musi wystąpić co najmniej raz wewnątrz tego pola. Ostatnie oznaczenie na podziałce musi się pokrywać z górną granicą zakresu pomiaru.

3. Pole do rejestracji długości przebytej drogi musi być umieszczone w sposób umożliwiający łatwy odczyt liczby przejechanych kilometrów.

4. Pole lub pola przewidziane do rejestracji czasów, o których mowa w ustępie 1, muszą być tak oznaczone, aby było możliwe wyraźne rozróżnienie między różnymi okresami czasu.

C. Dane drukowane na wykresówkach

Każda wykresówka musi posiadać, w formie drukowanej, następujące dane:

- nazwę i adres lub znak handlowy wytwórcy,
- znak zatwierdzenia typu wykresówki,
- znak zatwierdzenia typu przyrządu lub przyrządów kontrolnych, w których wykresówka może być używana,
- górną granicę zakresu pomiarowego prędkości, wydrukowaną w kilometrach na godzinę.

Poza tym każda wykresówka musi posiadać, w formie drukowanej, co najmniej jedną podziałkę czasu podzieloną w taki sposób, żeby umożliwić bezpośredni odczyt czasu w odstępach 15-minutowych, a także proste określenie odstępów 5-minutowych.

D. Wolne pole dla zapisów ręcznych

Należy przewidzieć na wykresówkach wolne pole, w celu umożliwienia kierowcy wpisania na nich co najmniej następujących danych:

- nazwiska i imienia kierowcy,
- daty i miejsca rozpoczęcia i zakończenia używania wykresówki,
- numeru lub numerów rejestracyjnych pojazdu lub pojazdów, do których kierowca jest przydzielony podczas używania wykresówki,
- odczytów drogomierza pojazdu lub pojazdów, do których kierowca jest przydzielony podczas używania wykresówki,
- godziny zmiany pojazdu.

V. Instalowanie przyrządu kontrolnego

A. Wymagania ogólne

1. Przyrząd kontrolny musi być umieszczony w pojeździe w taki sposób, aby, z jednej strony, kierowca mógł łatwo nadzorować ze swojego miejsca prędkościomierz, drogomierz i zegar i aby, z drugiej strony, wszystkie części tych przyrządów łącznie z częściami napędowymi były zabezpieczone przed przypadkowym uszkodzeniem.

be shown in figures against that marking. The symbol „km/h” must be shown at least once within the area. The last marking on the scale must coincide with the upper limit of the range of measurement.

3. The area for recording distance travelled must be set out in such a way that the number of kilometres travelled may be read without difficulty.

4. The area or areas reserved for recording the periods referred to in point 1 must be so marked that it is possible to distinguish clearly between the various periods of time.

C. Information to be printed on the record sheets

Each sheet must bear, in printed form, the following information:

- name and address or trade name of the manufacturer,
- approval mark for the model of the sheet,
- approval mark for the type or types of control devices in which the sheet may be used,
- upper limit of the speed measurement range, printed in kilometres per hour.

By way of minimal additional requirements, each sheet must bear, in printed form a timescale graduated in such a way that the time may be read directly at intervals of 15 minutes while each 5-minute interval may be determined without difficulty.

D. Free space for handwritten insertions

A free space must be provided on the sheets such that drivers may as a minimum write in the following details:

- surname and first name of the driver,
- date and place where use of the sheet begins and date and place where such use ends,
- the registration number or numbers of the vehicle or vehicles to which the driver is assigned during the use of the sheet,
- odometer readings from the vehicle or vehicles to which the driver is assigned during the use of the sheet,
- the time at which any change of vehicle takes place.

V. Installation of control device

A. General points

1. The control device must be positioned in the vehicle in such a way that the driver has a clear view from his seat of speedometer, distance recorder and clock while at the same time all parts of those instruments, including driving parts, are protected against accidental damage.

2. Musi być możliwe przystosowanie stałej przyrządu kontrolnego do współczynnika charakterystycznego pojazdu za pomocą odpowiedniego urządzenia zwanego adapterem.

Pojazdy o kilku współczynnikach przełożenia muszą być zaopatrzone w przełącznik doprowadzający automatycznie te różne przełożenia do przełożenia, dla którego przyrząd kontrolny został przystosowany do pojazdu.

3. Po sprawdzeniu przyrządu kontrolnego, podczas pierwszej instalacji, przymocowuje się do pojazdu dobrze widoczną tabliczkę pomiarową obok przyrządu lub na samym przyrządzie. Po każdej kontroli przez upoważnionego instalatora lub warsztat, wymagającej zmiany regulacji samego przyrządu, musi być przymocowana nowa tabliczka, zastępująca poprzednią.

Na tabliczce muszą być podane co najmniej następujące dane:

nazwisko, adres lub znak handlowy zatwierdzonego instalatora lub warsztatu,

współczynnik charakterystyczny pojazdu, w formie „ $w = \dots \text{obr/km}$ ”, lub „ $w = \text{imp/km}$ ”,

rzeczywisty obwód toczny opon kół, w formie „ $1 = \dots \text{mm}$ ”,

daty wyznaczenia współczynnika charakterystycznego pojazdu oraz rzeczywistego obwodu tocznego opon kół.

B. Pieczętowanie

Następujące elementy muszą być opieczętowane:

- (a) tabliczka pomiarowa, chyba że jest przymocowana w taki sposób, że nie może być zdjęta bez zniszczenia informacji,
- (b) końcówki połączeń między przyrządem kontrolnym a pojazdem,
- (c) adapter i miejsce włączenia go w obwód,
- (d) przełącznik w pojazdach o dwóch lub więcej przełożeniach,
- (e) połączenia adaptera i przełącznika z innymi elementami przyrządu kontrolnego,
- (f) osłony, wymagane w rozdziale IIIA ustęp 7b).

W szczególnych przypadkach mogą być wymagane inne zabezpieczenia przy zatwierdzeniu typu przyrządu kontrolnego, a w decyzji o zatwierdzeniu typu musi być wzmianka dotycząca umieszczenia tych zabezpieczeń.

Tylko zabezpieczenia wymienione w b), c) i e) mogą być w nagłych przypadkach usunięte; każde usunięcie tych zabezpieczeń musi mieć pisemne uzasadnienie, które zachowuje się do dyspozycji właściwego organu.

2. It must be possible to adapt the constant of the control device to the characteristic coefficient of the vehicle by means of a suitable device, to be known as an adaptor.

Vehicles with two or more rear axle ratios must be fitted with a switch device whereby these various ratios may be automatically brought into line with the ratio for which the control device has been adapted to the vehicle.

3. After the control device has been checked on installation, an installation plaque shall be affixed to the vehicle beside the device or in the device itself in such a way as to be clearly visible. After every inspection by an approved fitter or workshop requiring a change in the setting of the installation itself, a new plaque must be affixed in place of the previous one.

The plaque must show at least the following details:

name, address or trade name of the approved fitter or workshop,

characteristic coefficient of the vehicle, in the form „ $w = \dots \text{rev/km}$ ” or „ $w = \dots \text{imp/km}$ ”,

effective circumference of the wheel tyres in the form „ $1 = \dots \text{mm}$ ”,

the dates on which the characteristic coefficient of the vehicle was determined and the effective measured circumference of the wheel tyres.

B. Sealing

The following parts must be sealed:

- (a) the installation plaque, unless it is attached in such a way that it cannot be removed without the markings thereon being destroyed;
- (b) the two ends of the link between the control device proper and the vehicle;
- (c) the adaptor itself and the point of its insertion into the circuit;
- (d) the switch mechanism for vehicles with two or more axle ratios;
- (e) the links joining the adaptor and the switch mechanism to the rest of the control device;
- (f) the casings required under Chapter III A 7(b).

In particular cases, further seals may be required on approval of the control device type and note of the positioning of these seals must be made on the approval certificate.

Only the seals mentioned in (b), (c) and (e) may be removed in cases of emergency; for each occasion that these seals are broken a written statement giving the reasons for such action must be prepared and made available to the competent authority.

VI. Sprawdzanie i kontrole

Umawiające się Strony wyznaczają organy, które będą przeprowadzać sprawdzanie i kontrole.

1. Poświadczenie przyrządów nowych lub naprawionych

Każdy przyrząd nowy lub naprawiony wymaga poświadczenia, poprzez naniesienie cech (zgodnie z wymaganiami rozdziału V Bf), poprawności jego działania oraz dokładności wskazań i rejestracji danych w granicach ustalonych w rozdziale III F 1.

W tym celu Umawiające się Strony mogą wprowadzić uwierzytelnienie pierwotne, polegające na kontroli i potwierdzeniu zgodności nowego lub naprawionego przyrządu z zatwierdzonym wzorem i/lub z wymaganiami niniejszego załącznika i jego suplementów bądź mogą upoważnić wytwórców lub ich autoryzowanych przedstawicieli do dokonania poświadczenia.

2. Instalacja

Podczas instalowania w pojeździe przyrząd kontrolny i jego instalacja muszą w całości odpowiadać postanowieniom dotyczącym maksymalnych błędów ustalonych w rozdziale III F 2.

Badania kontrolne powinny być wykonywane przez zatwierdzonego instalatora lub warsztat, na jego odpowiedzialność.

3. Kontrole okresowe

- a) Sprawdzanie okresowe przyrządów kontrolnych zainstalowanych w pojazdach dokonywane jest co najmniej co dwa lata i może być przeprowadzane między innymi w ramach badań technicznych pojazdów samochodowych.

Kontroli tej będą podlegały:

prawidłowe funkcjonowanie przyrządu,
obecność znaku zatwierdzenia typu na przyrządzie,

obecność tabliczki pomiarowej,
nienaruszenie zabezpieczeń przyrządu i innych elementów instalacji,
rzeczywisty obwód toczny opon kół.

- b) Kontrola dotycząca przestrzegania postanowień rozdziału III F 3 w sprawie maksymalnych błędów w czasie użytkowania powinna być przeprowadzana co najmniej raz na sześć lat z możliwością, dla każdej Umawiającej się Strony, wprowadzenia krótszego terminu dla pojazdów zarejestrowanych na jej terytorium. Kontrola ta obowiązkowo obejmuje wymianę tabliczki pomiarowej.

4. Pomiar błędów

Pomiar błędów po instalacji i podczas użytkowania dokonywany jest w następujących warunkach, które należy uznać za normalne warunki badań:

VI. Checks and inspections

The Contracting Party shall nominate the bodies which shall carry out the checks and inspections.

1. Certification of new or repaired instruments

Every individual device, whether new or repaired, shall be certified in respect of its correct operation and the accuracy of its readings and recordings, within the limits laid down in Chapter III F 1, by means of sealing in accordance with Chapter V B (f).

For this purpose the Contracting Party may stipulate an initial verification, consisting of a check on and confirmation of the conformity of a new or repaired device with the type-approved model and/or with the requirements of this annex and its appendices or may delegate the power to certify to the manufacturers or to their authorized agents.

2. Installation

When being fitted to a vehicle, the control device and the whole installation must comply with the provisions relating to maximum tolerances laid down in Chapter III F 2.

The inspection tests shall be carried out by the approved fitter or workshop on his or its responsibility.

3. Periodic inspections

- (a) Periodic inspections of the control device fitted to vehicles shall take place at least every two years and may be carried out in conjunction with roadworthiness tests of vehicles.

These inspection shall include the following checks:

that the control device is working correctly,
that the control device carries the type-approval mark,
that the installation plaque is affixed,
that the seals on the control device on the other parts of the installation are intact,
the actual circumference of the tyres.

- (b) An inspection to ensure compliance with the provision of Chapter III F 3 on the maximum tolerances in use shall be carried out at least once every six years, although each Contracting Party may stipulate a shorter interval for such inspection in respect of vehicles registered in its territory. Such inspections must include replacement of the installation plaque.

4. Measurement of errors

The measurement of errors on installation and during use shall be carried out under the following conditions, which are to be regarded as constituting standard test conditions:

pojazd bez ładunku, w normalnych warunkach jazdy,

ciśnienie w oponach zgodne z instrukcjami wytwórcy,

zużycie opon w granicach dopuszczonych przez obowiązujące przepisy,

ruch pojazdu: pojazd musi być napędzany za pomocą własnego silnika i poruszać się po linii prostej, po nawierzchni poziomej, z prędkością 50 ± 5 km/h; badanie może być również przeprowadzone na właściwym stanowisku badawczym, pod warunkiem że jego dokładność będzie porównywalna.

vehicle unladen, in normal running order,

type pressures in accordance with the manufacturer's instructions,

type wear within the limits allowed by law,

movement of the vehicle: the vehicle must proceed, driven by its own engine, in a straight line and on a level surface, at a speed of 50 ± 5 km/h; provided that it is of comparable accuracy, the test may also be carried out on an appropriate test bench.

Załącznik
— Supplement 2

Annex
Appendix 2

ZNAK ZATWIERDZENIA TYPU I DECYZJA

APPROVAL MARK AND CERTIFICATE

I. Znak zatwierdzenia typu

I. Approval mark

1. Znak zatwierdzenia typu składa się:

1. The approval mark shall be made up of:

z prostokąta, w którym znajduje się litera „e”, po której następuje numer wyróżniający dane państwo, które zatwierdziło typ, zgodnie z następującymi znakami umownymi:

A rectangle, within which shall be placed the letter 'e' followed by a distinguishing number for the country which has issued the approval in accordance with the following conventional signs:

Niemcy	— 1	Rumunia	— 19	Germany	— 1	Romania	— 19
Francja	— 2	Polska	— 20	France	— 2	Poland	— 20
Włochy	— 3	Portugalia	— 21	Italy	— 3	Portugal	— 21
Niderlandy	— 4	Federacja Rosyjska	— 22	Netherlands	— 4	Russian Federation	— 22
Szwecja	— 5	Grecja	— 23	Sweden	— 5	Greece	— 23
Belgia	— 6	Irlandia	— 24	Belgium	— 6	Ireland	— 24
Republika Czeska	— 8	Chorwacja	— 25	Czech Republic	— 8	Croatia	— 25
Hiszpania	— 9	Słowenia	— 26	Spain	— 9	Slovenia	— 26
Jugosławia	— 10	Słowacja	— 27	Yugoslavia	— 10	Slovakia	— 27
Zjednoczone		Białoruś	— 28	United Kingdom	— 11	Belarus	— 28
Królestwo	— 11	Estonia	— 29	Austria	— 12	Estonia	— 29
Austria	— 12	Republika Mołdowa	— 30	Luxembourg	— 13	Republic of Moldova	— 30
Luksemburg	— 13	Bośnia		Norway	— 16	Bosnia	
Norwegia	— 16	i Hercegowina	— 31			and Herzegovina	— 31
Dania	— 18	Łotwa	— 32	Denmark	— 18	Latvia	— 32

sposób przydzielenia kolejnych numerów:

Subsequent numbers shall be assigned:

(i) państwom — stronom Umowy z 1958 r. dotyczącej jednolitych warunków i wzajemnego uznawania zatwierdzeń typu lub homologacji wyposażenia i części pojazdów samochodowych — te same numery, które są przydzielone tym państwom w powyższej umowie,

(i) To countries Contracting Parties to the 1958 Agreement Concerning the Adoption of Uniform Conditions of Approval and Reciprocal Recognition of Approval for Motor Vehicle Equipment and Parts the same numbers as assigned to those countries by that Agreement;

(ii) państwom, które nie są stronami Umowy z 1958 r. — w porządku chronologicznym ratyfikowania lub przystąpienia do niniejszej umowy, oraz

(ii) To countries non-Contracting Parties to the 1958 Agreement — in the chronological order in which they ratify or accede to this Agreement and

z numeru zatwierdzenia typu, odpowiadającego numerowi decyzji o zatwierdzeniu typu wystawionej dla przyrządu kontrolnego lub wykresówki, umieszczonego w jakimkolwiek punkcie jak najbliżej prostokąta.

An approval number corresponding to the number of the approval certificate drawn up for the prototype of the control device or the record sheet, placed at any point within the immediate proximity of this rectangle.

UWAGA: W celu zapewnienia w przyszłości zgodności między znakami w Umowie z 1958 r. i znakami określonymi w Umowie AETR, no-

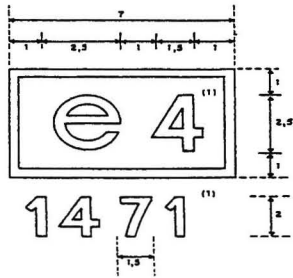
Note: In order to ensure in the future conformity between conventional signs in the 1958 Agreement and those set up in the AETR Agree-

wym Umawiającym się Stronom należy w obu umowach przydzielić tę samą liczbę.

2. Znak zatwierdzenia typu powinien znajdować się na tabliczce znamionowej każdego przyrządu i na każdej wykresówce. Musi być nieścieralny i zawsze dobrze czytelny.

3. Wymiary znaku zatwierdzenia typu podane na rysunku poniżej są wyrażone w milimetrach i są wielkościami minimalnymi. Stosunki między wymiarami muszą być przestrzegane.

(1) Liczby podane w powyższej tabliczce mają charakter przykładowy.

II. Decyzja zatwierdzenia typu

Umawiająca się Strona, po zatwierdzeniu typu, wyda ubiegającemu się decyzję sporządzoną według poniższego wzoru. W celu powiadomienia inne Umawiającej się Strony o zatwierdzonych typach lub ewentualnych cofnięciach zatwierdzenia typu każda Umawiająca się Strona wykorzystuje kopie niniejszego dokumentu.

DECYZJA ZATWIERDZENIA TYPU

Nazwa właściwego organu administracyjnego

.....

Informacja dotycząca*):

- zatwierdzenia typu przyrządu kontrolnego
- cofnięcia zatwierdzenia typu przyrządu kontrolnego
- zatwierdzenia typu wykresówki
- cofnięcia zatwierdzenia typu wykresówki

Nr decyzji .....

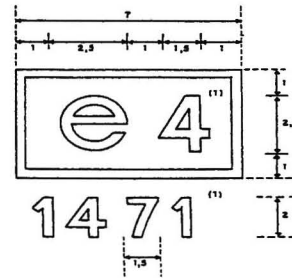
1. Znak fabryczny lub handlowy
- .....
2. Nazwa wzoru przyrządu
- .....
3. Nazwa wytwórcy
- .....
4. Adres wytwórcy
- .....

*) Wykreślić niepotrzebne pozycje.

ement new Contracting Parties should be allocated the same number in both Agreements.

2. The approval mark shall be shown on the descriptive plaque of each set of control device and on each record sheet. It must be indelible and must always remain clearly legible.

3. The dimensions of the approval mark drawn below are expressed in millimetres, these dimensions being minima. The ratios between the dimensions must be maintained.

(1) These figures are shown for guidance only.

II. Approval certificate

A Contracting Party having granted approval shall issue the applicant with an approval certificate, the model for which is given below. When informing other Contracting Parties of approvals issued or, if the occasion should arise, withdrawn, a Contracting Party shall use copies of that certificate.

APPROVAL CERTIFICATE

Name of competent administration

.....

Notification concerning*):

- approval of type of control device
- withdrawal of approval of a type of control device
- approval of a model record sheet
- withdrawal of approval of a record sheet

Approval No .....

1. Trade mark or name
- .....
2. Name of type of model
- .....
3. Name of manufacturer
- .....
4. Address of manufacturer
- .....

*) Delete items not applicable.

5. Przedstawiony do zatwierdzenia dnia	5. Submitted for approval on .....
6. Laboratorium badawcze	6. Tested at .....
7. Data i numer protokołu badań	7. Date and number of test report .....
8. Data zatwierdzenia typu	8. Date of approval .....
9. Data cofnięcia zatwierdzenia typu	9. Date of withdrawal of approval .....
10. Wzór (wzory) przyrządu (przyrządów) kontrolnego (kontrolnych), do którego (których) jest przeznaczona wykresówka	10. Type or types of control device in which sheet is designed to be used .....
11. Miejscowość	11. Place .....
12. Data	12. Date .....
13. Załączone dokumenty opisowe	13. Descriptive documents annexed ....
14. Uwagi	14. Remarks .....
..... (podpis)	..... (Signature)

PROTOKÓŁ PODPISANIA*) (1 LIPCA 1970)

Przy podpisywaniu Umowy europejskiej dotyczącej pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe, niżej podpisani, należycie w tym celu upoważnieni, uzgodnili, co następuje:

Umawiające się Strony oświadczają, że niniejsza Umowa nie rozstrzyga zagadnienia dotyczącego postanowień, które mogą być opracowane w odpowiednich przypadkach w przyszłości odnośnie do czasu trwania oraz porządku dnia pracy.

Do artykułu 4 umowy (obecnie art. 2)

Postanowienia artykułu 4 ust. 1 nie będą interpretowane jako wymagające stosowania poza tym państwem, w którym pojazd wykonujący działalność jest zarejestrowany, postanowień o zakazie ruchu w niektórych dniach lub niektórych godzinach, które mogą obowiązywać w tym państwie w odniesieniu do niektórych kategorii pojazdów. Postanowienia artykułu 4 ustęp 2 nie będą interpretowane jako zabraniające Umawiającej się Stronie wymagania przestrzegania na jej terytorium przepisów jej ustawodawstwa krajowego, które zabraniają ruchu niektórych kategorii pojazdów w niektórych dniach lub w niektórych godzinach.

*) Tekst z dnia 1 lipca 1970 r.

PROTOCOL OF SIGNATURE

When signing the European Agreement concerning the Work of Crews of Vehicles engaged in International Road Transport, the undersigned, duly authorized, have agreed on the following:

The Contracting Parties declare that this Agreement is without prejudice to such provisions as may, if appropriate, subsequently be drawn up in the matter of the duration and spread-over of work.

Ad article 4 of the Agreement

The provisions of article 4, paragraph 1, shall not be construed as rendering applicable, outside the State in which the vehicle performing the transport operation is registered, any prohibition of traffic on certain days or at certain hours which may apply in that State to certain categories of vehicles. The provisions of article 4, paragraph 2, shall not be construed as preventing a Contracting Party from enforcing in its territory the provisions of its domestic laws and regulations which prohibit certain categories of vehicle traffic on certain days or at certain hours.

Każda Umawiająca się Strona, będąca stroną specjalnego porozumienia, o którym mowa w artykule 4 ustęp 2 niniejszej umowy, które zezwala na wykonywanie przewozów międzynarodowych rozpoczynających się i kończących się na terytoriach stron wymienionego specjalnego porozumienia przez pojazdy zarejestrowane na terytorium któregośkolwiek państwa, które będąc Umawiającą się Stroną niniejszej umowy nie jest stroną wymienionego specjalnego porozumienia, może uczynić warunkiem przy zawarciu dwustronnych lub wielostronnych porozumień zezwalających na wykonywanie takich przewozów, że załogi wykonujące te przewozy na terytoriach państw będących stronami wymienionego specjalnego porozumienia będą stosowały postanowienia wymienionego specjalnego porozumienia.

Do artykułu 12 umowy*)

Niżej podpisani zobowiązują się po wejściu w życie niniejszej umowy rozważyć zagadnienie wprowadzenia do niej, w formie zmiany, postanowienia przewidującego zastosowanie przyrządu kontrolnego zatwierdzonego typu, który umieszczony w pojeździe zastąpiłby, w miarę możliwości, indywidualną książeczkę kontrolną.

Do artykułu 14 umowy (obecnie art. 12)

Umawiające się Strony uznają za wskazane, aby:

- każda Umawiająca się Strona przedsięwzięła środki niezbędne dla zapewnienia możliwości ścigania naruszeń postanowień niniejszej umowy nie tylko wtedy, gdy zostaną popełnione na jej terytorium, lecz również wtedy, gdy zostaną one popełnione na terytorium innego państwa w czasie wykonywania międzynarodowego przewozu drogowego przez pojazd zarejestrowany przez tę Umawiającą się Stronę,
- okazywały one wzajemną pomoc w celu karania za popełnione naruszenia.

Do załącznika do umowy (indywidualna książeczka kontrolna)**)

W odstępstwie od ustępu 4 ogólnych postanowień załącznika do niniejszej umowy Szwajcaria może nie wymagać od pracodawców podpisywania raportów tygodniowych w indywidualnych książeczkach kontrolnych.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie w tym celu upetnomocnieni, podpisali niniejszy protokół.

Sporządzono w Genewie dnia 1 lipca tysiąc dziewięćset siedemdziesiątego roku, w jednym egzemplarzu, w językach angielskim i francuskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne.

Every Contracting Party which, being a Party to a special agreement as referred to in article 4, paragraph 2, of this Agreement, authorizes international transport operations beginning and ending in the territories of the Parties to the said special agreement by vehicles registered in the territory of a State which, being a Contracting Party to this Agreement, is not a Party to the said special agreement may make it a condition for the conclusion of bilateral or multilateral agreements authorizing such transport operations that the crews performing those operations shall, in the territories of States Parties to the said special agreement, comply with the provisions of the said special agreement.

Ad article 12 of the Agreement

The undersigned undertake to discuss after the Agreement has entered into force the insertion therein, by means of an amendment, of a clause providing for the use of a control device of approved type which when placed on the vehicle would so far as possible replace the individual control book.

Ad article 14 of the Agreement

The Contracting Parties recognize that it would be desirable for:

- each Contracting Party to adopt the measures necessary to enable it to institute proceedings on account of breaches of the provisions of the Agreement not only if the breaches are committed in its territory, but also if they are committed in the territory of another State during an international road transport operation performed by a vehicle which the Contracting Party has registered;
- them to afford one another assistance for the purpose of imposing penalties for breaches committed.

Ad annex to the Agreement

Notwithstanding paragraph 4 of the general provisions of the annex to this Agreement, Switzerland may dispense with the requirement that employers must sign the weekly reports in the individual control book.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Protocol.

Done at Geneva, this first day of July nineteen hundred and seventy, in a single copy, in the English and French languages, the two texts being equally authentic.

*) Dawny tekst i numeracja z dnia 1 lipca 1970 r. (zrealizowano zmianą nr 2 do umowy, która weszła w życie dnia 24 kwietnia 1992 r.).

***) Tekst uchylony.